

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2006-2007

24 april 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het niet respecteren van de snelheidslimiet van 30 kilometer per uur in schoolomgevingen	1
Interpellatie van de heer Frans Wymeersch tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de regeringsbeslissing om het tijdelijk woonrecht in het dorp Doel eenmalig te verlengen tot 31 augustus 2009	
Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de ontwikkeling van de Antwerpse haven in het Waasland en de toekomst van het dorp Doel	
Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de bestemming van Doel op korte en lange termijn	3
Met redenen omklede moties	13
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de stand van zaken in het dossier van de Internationale Luchthaven Antwerpen	13
Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aansluiting van decentrale elektriciteitsproductiesites zoals windturbines en WKK-installaties op het distributienet	15
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vergoeding die elektriciteitsleveranciers betalen voor de zogenaamde 'overschotstroom', geproduceerd door zonnepanelen en microwarmtekrachtkoppeling	17

Waarnemend voorzitter: de heer Frans Peeters, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het niet respecteren van de snelheidslimiet van 30 kilometer per uur in schoolomgevingen

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze vraag kwam vorige week al aan bod tijdens de actuele vragen, maar was toen gericht aan minister Peeters.

Mevrouw de minister, ik hoef dus niet alles te herhalen, want iedereen zal wel de talrijke krantenartikels hebben kunnen lezen over het onderzoek dat werd uitgevoerd door de Provinciale Hogeschool Limburg, in opdracht van het Steunpunt Verkeersveiligheid. Daaruit blijkt dat, gelukkig, de gemiddelde snelheid aan de meeste schoolomgevingen is gedaald, maar weliswaar nog steeds hoger ligt dan de toegelaten 30 kilometer per uur.

Vorige week heeft de heer Glorieux al uitgebreid deze krantenartikelen gedebeiteerd. Dat laat me toe mijn vraag, die ook al werd gesteld aan minister Peeters, zeer kort te maken. Mevrouw de minister, welke flankerende maatregelen gaat u nemen om die snelheidslimieten af te dwingen? Ik denk dat dat het voornaamste is, want de verkeersveiligheid, zeker voor de onervaren jeugd, primeert.

Mevrouw de minister, ik heb ook nog twee bijkomende vragen, maar ik weet niet of u daar dadelijk op kunt antwoorden. In hoeverre zult u, samen met uw collega's van Onderwijs en Openbare Werken, jonge verkeersdeelnemers wijzen op de gevaren van het verkeer? Het zijn uiteraard niet alleen de chauffeurs die verantwoordelijk zijn. Ook de schoolgaande jeugd moet een bepaalde mate van verantwoordelijkheid opnemen en moet bewust worden gemaakt van de gevaren aan de schoolomgeving en van hun eigen kwetsbaarheid. Misschien kan daaraan nog gesleuteld worden.

Onlangs werden de resultaten bekend van een enquête, die werd uitgevoerd door de VAB en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde, waaruit blijkt dat zeker in de secundaire scholen, maar ook in de lagere scholen nauwelijks sprake is van verkeersopvoeding. Misschien kan daar, in overleg met de andere ministers, nog aan gesleuteld worden.

Mevrouw de minister, zijn er gegevens beschikbaar over het aantal ongevallen in de buurt van scholen? We weten

dat zeer veel ongevallen gebeuren met de schoolgaande jeugd op weg van en naar de school, maar geldt dat ook voor de onmiddellijke schoolomgeving?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer Huybrechts, zoals u zelf al zegt, is er heel wat te doen geweest over de resultaten van het onderzoek. Ze duwen ons zeker nog eens met de neus op de feiten. Ik denk dat dat absoluut de verdienste is van het Steunpunt. Het is ook zijn opdracht om gedegen wetenschappelijk onderzoek te doen inzake verkeersveiligheid, om daarmee het thema steeds opnieuw op onze politieke agenda te zetten.

Ik stel, samen met u, vast – maar dat weten we eigenlijk al heel lang – dat snelheidslimieten in dit land en in deze regio niet steeds of vaak niet worden nageleefd. Die snelheidslimieten zijn er niet zomaar, ze zijn er om de verkeersveiligheid te verhogen. Als ze niet worden nageleefd, doen ze net het omgekeerde.

We weten ook uit ongevallencijfers dat kinderen die zich te voet of met de fiets verplaatsen, veel meer dan gemiddeld het slachtoffer zijn van een ongeluk. Gisteren was er het Vlaams Congres Verkeersveiligheid, waar het Steunpunt de cijfers naar voren heeft gebracht over de meest kwetsbare groepen, en dat zijn effectief de jonge mensen, beginnend op heel jonge leeftijd tot onze tieners en pubers. Zij zijn vandaag bijzonder kwetsbaar in het verkeer.

Veel van deze ongevallen gebeuren niet alleen in de directe schoolomgeving, maar ook op weg naar school. Mijnheer Huybrechts, op uw vraag over exacte gegevens heb ik vandaag geen antwoord, maar ik wil wel eens laten nakijken in welke mate er een verschil is tussen het traject van en naar de school en de onmiddellijke schoolomgeving. We weten in ieder geval dat we niet alleen mogen focussen op de schoolomgeving. Dat is natuurlijk een heel kwetsbare plaats, maar ook de weg naar school is een traject dat we in het oog moeten houden, en dat doen we ook.

Een van de belangrijke pijlers inzake verkeersveiligheid, maar zeker voor dit onderwerp, is de aanpassing van de weginfrastructuur, zodat de weg uitnodigt tot veilig verkeersgedrag en het respecteren van de verkeersreglementering. Minister Peeters heeft vorige week uitgebreid geantwoord op deze vraag, en dat is ook zijn bevoegdheid. Ik verwijs dan ook naar dat antwoord, want het heeft geen zin om het te herhalen.

Wat ik naar aanleiding van deze vraag absoluut wens te benadrukken, is dat, naast de weginfrastructuur, hand-

having een minstens even belangrijk aandachtspunt is. Dat is voor mij een soort flankerende maatregel, waar ik vandaag jammer genoeg veel te weinig over te zeggen heb. Daardoor kunnen we te weinig de noodzakelijke link leggen tussen het invoeren van verkeersreglementering, al dan niet met aanvullende reglementering en het aanpassen van de weginfrastructuur, waar Vlaanderen wel voor bevoegd is, en de handhaving, waarvoor we te weinig bevoegd zijn.

Het blijft voor ons een constante frustratie dat we immense budgetten ter beschikking stellen om de schoolomgeving opnieuw in te richten, omdat de weggebruikers zich niet aan de geldende reglementering wensen te houden. Flankerende maatregelen helpen om het verkeers- en mobiliteitsgedrag bij te sturen zodat een geïntegreerde en versterkende aanpak tot stand komt. Ik wil een aantal initiatieven opsommen die ik ondersteun en medefinancier, en die belangrijk zijn om de verkeersveiligheid in de schoolomgevingen in Vlaanderen te verhogen

Een van die initiatieven zijn de schoolvervoersplannen en schoolroutekaarten. In de conceptfase van module 10-projecten kan er een schoolvervoersplan worden opgemaakt. Een dergelijk plan gaat na hoe het verkeer van en naar de school verloopt en analyseert niet alleen infrastructurele maar ook transportorganisatorische maatregelen, de modal split en hoe deze kan worden bijgestuurd, met bijzonder veel aandacht voor het STOP-principe. We nemen dit ook op in de actieplannen over gratis leerlingenvervoer.

Bij het begin van het schooljaar 2006-2007 heb ik nog een nieuw werkboek voor gemeenten ter beschikking gesteld. Dat werkboek geeft op een praktische en toegankelijke manier aan hoe veilige schoolroutes in kaart kunnen worden gebracht. Voor de realisatie en uitvoering van flankerende maatregelen, al dan niet gedefinieerd binnen een schoolvervoersplan, kunnen de lokale besturen in samenwerking met de schoolgemeenschappen een beroep doen op module 15 van het mobiliteitsconvenant 'Flankerende maatregelen'. De tegemoetkoming van het gewest bedraagt een derde en kan oplopen tot maximaal 50.000 euro.

Een ander initiatief is de educatie. Verkeersveiligheid heeft niet alleen te maken met de inrichting van de omgeving, maar vooral ook met het gedrag van de weggebruikers. Een goede communicatie met de weggebruikers is dus een absolute noodzaak. Mensen moeten niet alleen weten dat ze maar 30 kilometer per uur mogen rijden, maar ook waarom. Het is erg belangrijk dat er een draagvlak is voor dergelijke maatregelen, dan worden ze veel beter nageleefd. Daarom wordt er ook geïnvesteerd in het vergroten van het draagvlak door educatie en sensibilisatie.

Een belangrijke taak van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde bestaat erin projecten over verkeerseducatie

uit te werken en te begeleiden. Het is natuurlijk niet eenvoudig om meer dan een miljoen leerlingen te bereiken. De VSV werkt dan ook vooral volgens het principe 'teach the teachers'. Elk jaar nemen ouders en leerkrachten deel aan de activiteiten van de VSV. Er zijn ondertussen 775 geregistreerde verkeersouders. De VSV begeleidt scholen het hele jaar door op het vlak van praktijkgerichte verkeers- en mobiliteitseducatie. Naast haar publicaties biedt de VSV aan scholen opleidingen op maat: fietspooling, schoolvervoerplannen, schoolbereikbaarheidsplannen enzovoort. Hierdoor kunnen scholen verkeersveiligheid een heel jaar door zichtbaar maken.

De VSV is bijzonder efficiënt geworden op het vlak van verkeerseducatie in het basisonderwijs. We steken nu ook een tandje bij in het secundair onderwijs, want ook dat is een bijzonder kwetsbare groep. We hebben het budget opgetrokken met 600.000 euro om tegemoet te komen aan de bijkomende noden voor educatie.

Een ander initiatief zijn de sensibilisatie- en informatiecampagnes. Ik verwijs daarbij naar de jaarlijkse 'week van vervoering' die aan het begin van het schooljaar probeert om belangrijke aandachtspunten voor veilig schoolverkeer in de aandacht te brengen. In 2007 krijgt deze campagne een nieuwe inhoudelijke invulling, waarbij specifieke thema's meer diepgang zullen krijgen. Voor september 2007 zal het thema 'autoluwe, verkeersaangename buurten' centraal staan. Ook schoolbuurten zullen daarbij aan bod komen.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat de maatregelen die u samen met de ministers van Openbare Werken en Onderwijs zult treffen, ten goede zullen komen aan de jonge, meestal onervaren weggebruikers. Er moet echter een wisselwerking bestaan tussen de verschillende groepen weggebruikers. De jeugd moet zich bewust zijn van haar kwetsbaarheid en dus ook beseffen dat ze zich niet alles kan permitteren. Soms halen jongeren op de fiets waanzinnige toeren uit maar worden de automobilisten verantwoordelijk gesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Frans Wymeersch tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de regeringsbeslissing om het tijdelijk woonrecht in het dorp Doel eenmalig te verlengen tot 31 augustus 2009

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de ontwikkeling van de Antwerpse haven in het Waasland en de toekomst van het dorp Doel

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de bestemming van Doel op korte en lange termijn

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het onderwerp van deze interpellatie gaat over wonen. Daarom had ik deze interpellatie aan minister Keulen gesteld. Het verwondert me dan ook dat ze naar deze commissie is verwezen, en dat u, mijnheer de minister, zult antwoorden over alle finesses van de woonproblemen. We zijn tevreden dat we binnen de maand na de regeringsbeslissing de regering hierover kunnen interpellieren. Aan de overkant (in de Kamer) gaat het wat trager, daar kan dat binnen de 48 uur.

Mijnheer de minister, u hebt vorige maand samen met minister Keulen een beslissing genomen in verband met het woonrecht in en de toekomst van Doel. Die beslissing van eind maart is volledig in tegenspraak met de regeringsbeslissing van 19 mei 2000. Die luidt als volgt: “De regering heeft beslist met betrekking tot Doel, dat in de woonkern Doel de woonkwaliteit en woonzekerheid via tijdelijk bewoningsrecht bestendigd worden tot de datum van aflevering van een bouwvergunning van een tweede getijdendok in het kader van de gefaseerde ontwikkeling van het havengebied in het Linkerschelde-oevergebied. Op basis van de verklaringen van het Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen is de aflevering van een bouwvergunning voor een tweede getijdendok ten vroegste noodzakelijk in het jaar 2007. (...) de Vlaamse minister bevoegd voor Huisvesting te gelasten de nodige initiatieven te nemen om de woonkwaliteit en de woonzekerheid te bestendigen.”

Mijnheer de minister, dat was de regeringsbeslissing van 19 mei 2000. Ondertussen is er wel wat water door de Schelde naar zee gevloeid. We worden nu geconfron-

teerd met een regeringsbeslissing van minister Keulen en uzelf, die totaal in tegenstrijd is met de zopas geciteerde beslissing.

Op voorstel van minister Keulen en uzelf wordt een duidelijke beslissing genomen betreffende het uitdoofbeleid van de woonkern van Doel. U zegt dat u steeds helder hebt gecommuniceerd over dit dossier. Voor de bewoners met een zakelijk recht van tijdelijke bewoning wordt de termijn eenmalig verlengd tot 31 augustus 2009. Die datum is heel bewust gekozen vanuit menselijk oogpunt, voor schoolgaande kinderen enzovoort. Men kan niet om de feitelijke toestand heen dat samen met de afname van de bevolking ook het verenigingsleven en de lokale middenstand uit het dorp verdwenen zijn en dat de woonkwaliteit aanzienlijk is afgenomen.

Mijnheer de minister, als u dit zegt, dan breekt mijn klomp. Want wat is er tussen de regeringsbeslissing van 2000 en vandaag gebeurd? Minister Keulen heeft gelijk als hij zegt dat Doel niet tot een spookdorp mag verworden, en dat dit op dit ogenblik jammer genoeg dreigt te gebeuren. Maar hoe komt het dat heel wat bewoners zijn weggetrokken uit Doel, dat het verenigingsleven en de middenstand niet meer aanwezig zijn, dat de woonkwaliteit is wat ze vandaag is, vaak beneden alle peil? Wie is daarvoor verantwoordelijk, wie is schuldig?

In de persmededeling van 19 mei 2000 wordt de regeringsbeslissing verduidelijkt: “De Vlaamse Regering zal vanaf dat ogenblik optreden als goed huisvader voor het behoud en het beheer van de bestaande woningen.” We hebben op het terrein gezien dat dit niet het geval was. Sinds 2001 heb ik verschillende ministers over het woonrecht en de invulling ervan ondervraagd: minister Van Grembergen verschillende keren, minister Gabriels en minister Keulen over het woonrecht en het fameuze retrocessierecht. Uit het dossier blijkt dat de overheid, weze het de Vlaamse Regering, degenen die de regeringsbeslissing moeten uitvoeren op het terrein, de intercommunale of de gemeente Beveren, zwaar in gebreke is gebleven.

Heel wat kandidaat-huurlers, in het verleden meer dan vandaag, kwamen voor grote hinderpalen te staan, zowel in tijd als financieel. Het duurde minstens zes maanden voor men wist of men in aanmerking kwam om een woning te huren. Men moest op voorhand soms bedragen tot 2500 en zelfs 3000 euro neertellen voor men een woning kon kuren. Heel wat mensen zijn hier dan ook van afgestapt en hebben de huur gelaten voor wat het was.

Zowel minister Van Grembergen als minister Gabriels – u kunt er de Handelingen van de commissie op nalezen – hebben geantwoord op vragen van mij en van

mijn collega's Stassen en De Cock, dat het alibi van het inroepen van het retrocessierecht geen enkele reden was om geen woningen te verhuren. Ik citeer graag uit een antwoord van minister Gabriels op een bevraging in de commissie in 2003: "Uit het juridisch advies van de administratie van 4 oktober 2002 blijkt dat er geen nood is aan het verzaken aan het recht op retrocessie. Dit advies zal op de volgende vergadering van de begeleidingsgroep worden voorgelegd. Het volgen van het advies zal de procedure versnellen." Bedoeld is de procedure om een woning te kunnen huren en te betrekken. Na opnieuw een vraag te hebben gesteld, hebben wij moeten vaststellen dat de mensen op het terrein, de intercommunale, de maatschappij, de gemeente Beveren en noem maar op, zich absoluut niets aantrokken van het juridische advies ingewonnen door de Vlaamse Regering en van het advies dat de Vlaamse Regering op basis van dat advies op het terrein heeft gegeven dat het alibi retrocessierecht niet hard kon worden gemaakt.

Dan plotseling zegt minister Keulen, ondervraagd over hetzelfde thema, dat het advies er wel is, dat het nog eens werd bevestigd en dat er ook een advies is van de federale overheidsdienst Financiën ter zake. Hij zegt dat dat allemaal is meegedeeld via de regeringsvertegenwoordiger op het terrein, maar dat de maatschappij het voorzichtigheidsprincipe hanteert. Minister Keulen volgt dus niet de lijn van zijn voorganger minister Gabriels en diens voorganger minister Van Grembergen. Ik had vandaag graag van minister Keulen geweten waarom hij zijn voorgangers niet volgt. Waarom legt hij een juridisch advies van de eigen Vlaamse administratie naast zich neer en waarom maakt hij via de Vlaamse regeringsvertegenwoordiger op het terrein deze adviezen niet hard? Men heeft de mensen op het terrein, namelijk de maatschappij, de intercommunale en de gemeente Beveren, vrij spel gelaten met alle gevolgen van dien. Het dorp Doel loopt leeg, huizen werden en worden niet verhuurd en op dit ogenblik gaat de gemeente Beveren volgens mijn indruk zeer graag over tot het slopen van een aantal zagezegd niet meer bewoonbare woningen. Die zijn niet meer bewoonbaar omdat alle geledingen van de overheid hebben nagelaten om op te treden als goede huisvader en het patrimonium in stand te houden.

Mijn slecht karakter zegt me dat het misschien wel daarom is dat de burgemeester van Beveren nu plotseling uitzicht krijgt op een zijte aan de overzijde van de straat, uit dankbaarheid voor de vlotte medewerking, de collaboratie en als handlanger in dezen. *(Opmerkingen van minister Kris Peeters)*

U kent hem goed genoeg, mijnheer de minister.

Dit is natuurlijk volledig hij de haren gesleurd: u baseert uw uitspraak en uw beslissing op het feit dat er inderdaad heel wat huizen leeg zijn komen te staan. Ik heb u daarnet enkele redenen geschetst hoe dat komt. U zegt

dat er geen verenigingsleven meer is. Natuurlijk niet, als er nog maar tweehonderd mensen wonen. U zegt dat er geen middenstand meer is. Het lijkt me nogal evident dat de middenstand niet kan bloeien in een kleine dorpsgemeenschap van tweehonderd mensen. Ik zou ze de kost niet willen geven, in Vlaanderen maar ook aan de andere kant van de taalgrens en in het buitenland, de kleine dorpsgemeenschappen van minder dan tweehonderd mensen, die wel perfect leefbaar zijn, zonder verenigingsleven, zonder middenstand, zonder horeca en noem maar op. Als dat al een criterium is, dan heb ik daar mijn vragen bij. Trouwens, wie zijn wij, wie bent u, wie is de regering, om te beslissen of een dorp al dan niet leefbaar is? Ik dacht dat het vooral de bewoners waren die voor zichzelf moeten uitmaken of hun dorp of leefgemeenschap leefbaar is of niet.

Mijnheer de minister, er stellen zich ook nog een aantal problemen. Ik grijp terug naar de regeringsbeslissing van 19 mei 2000, die door uw voorgangers geduid is met de nodige persmededelingen en alles erop en eraan. Daarin staat duidelijk – deze discussie wens ik vandaag niet te voeren – dat het woonrecht zou blijven tot de aflevering van een bouwvergunning van een eventueel tweede dok. Bij mijn weten is er geen bouwvergunning afgeleverd. De regeringsbeslissing van 19 mei 2000 kon dus perfect overeind blijven en moest niet worden herroepen op basis van drogredenen die men zelf heeft uitgelokt.

Ik wil wel eens weten van u of van minister Keulen, wat er de echte reden van is dat men heeft toegelaten dat op het terrein het woonrecht is uitgehold en waarom men heeft toegelaten dat men op het terrein dingen niet heeft gedaan die men wel had moeten doen. Op welke basis zal men handelen tegenover een aantal eigenaars die indertijd niet instemden met de verkoop in der minne? Ik zou wel eens willen weten op welke wettelijke basis ze onteigend zullen worden.

Hoe zal men de discriminatie wegwerken tussen de Doelenaars die in het verleden gebruik hebben gemaakt van het sociaal begeleidingsplan en degenen die nu geen gebruik kunnen maken van een sociaal begeleidingsplan? Wordt er misschien een nieuw, een tweede, een alternatief sociaal begeleidingsplan in het leven geroepen?

Kan men huurders zomaar verplichten om een woning te verlaten, zonder dat er een beslissing werd genomen over een verdere havenontwikkeling of -uitbreiding? Als er geen beslissing wordt genomen, welk nut heeft het dan om het woonrecht te ontfemen aan mensen die nu nog op een ordentelijke manier wonen in het dorp Doel? Welk nut heeft het om die mensen te verplichten om op 31 augustus 2009 het dorp te verlaten? Als we dat doen, ontstaat er een spookdorp zoals in de Far West – met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de minister, geeft u mij nu eens de echte reden waarom Doel leeg moet komen te staan en moet worden platgewalst, als er nog geen visie is op een eventuele toekomstige havenuitbreiding.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, laat me vooraf opmerken dat het me blijft frapperen hoe de beslissing van 19 mei 2000, die toentertijd door een aantal mensen politiek werd verguisd, nu door dezelfde mensen als een voorbeeldbeslissing wordt gezien. Na 7 jaar krijgt een beslissing misschien meer bestaansrecht. Het blijft me verrassen en verbazen dat de beslissing van toen, die tot enige contestatie heeft geleid, nu als een paal boven water staat. Iedereen grijpt ernaar terug: het dorp blijft bestaan tot er een bouwvergunning wordt afgeleverd voor een eventueel dok bovenop Doel. Dat was de essentie van de beslissing.

Ik heb nog een voorafgaande opmerking. De discussie over het woonrecht wil ik graag voeren, maar is in feite maar een nevendiscussie. Het is een afgeleide van de discussie die eraan voorafgaat, namelijk die over de vraag wat we willen doen met het gebied en welke plaats Doel erin krijgt. Wat het woonrecht betreft, wil ik heel duidelijk zijn. De beslissing van 19 mei 2000 stond ook als een paal boven water. Ook die beslissing was heel duidelijk: het woonrecht wordt gegarandeerd binnen die bepaalde periode. *(Opmerkingen van minister Kris Peeters)*

In dezelfde beslissing stond dat de leefbaarheid en een aantal andere zaken zouden worden gegarandeerd. Het kader werd gevormd door het woonrecht dat zou worden gegarandeerd tot aan de aflevering van de bouwvergunning voor het dok bovenop Doel.

Die beslissing was heel duidelijk, maar ik heb vastgesteld dat zowel een aantal mensen binnen de Vlaamse administratie, als een aantal ondergeschikte of nevengeschikte besturen zoals de Maatschappij voor Grond- en Industrialisatiebeleid voor het Linkerscheldeoevergebied, de Intercommunale Vereniging Land van Waas, en voor een stuk ook de gemeente Beveren er alles aan hebben gedaan om de beslissing onderuit te halen. Zo zien we maar dat een beslissing die Brussel neemt, die politiek werd gedragen door de toenmalige meerderheid, in de feiten werd uitgehouden door een aantal mensen in de administratie, door de intercommunale, door de maatschappij en door de gemeente Beveren. Ik heb vastgesteld dat er soms niets tegen te doen was. Een gewezen voorzitter van de Intercommunale Vereniging Land van Waas zei ooit tegen mij dat er geen enkele liter verf zou worden verspild aan het verven van een deur in het dorp Doel, omdat het dorp toch zou moeten verdwijnen. Dat was de sfeer. Het is logisch dat een aantal jaren later de huizen verkommeren en de mensen er verdwijnen. Het is

feitelijk een wonder dat er nog mensen wonen. Het woonrecht is heel erg belangrijk, maar vormt niet het voorwerp van de discussie, het is slechts een afgeleide van de beslissing van 19 mei 2000.

Ik wil ook teruggrijpen naar de discussie die we hebben gevoerd in de maand maart, naar aanleiding van mijn interpellatie over de toekomst van het dorp Doel. We hebben toen een discussie gevoerd over wat er diezelfde week zou gebeuren. Ik heb toen een interkabinettennota bovengehaald en erop gewezen dat de regering diezelfde vrijdag zou beslissen dat de bulldozers zouden uitrukken. U zei dat u geen antwoord gaf op vragen over een nota die niet bestaat. Ik heb ondertussen vastgesteld dat mijn voorspelling van toen is uitgekomen. Diezelfde vrijdag werd beslist wat ook in de interkabinettennota stond. Ik heb de nota toen voorgelezen en rondgedeeld. Wat in de nota stond, is de basis geworden van de beslissing. Ik weet niet of de nota bestaansrecht heeft, maar de vergadering vond in elk geval plaats. De besluiten ervan hebt u gebruikt om de beslissing van die vrijdag op te baseren. Er werd beslist om het woonrecht in Doel maar tijdelijk te verlengen en tegelijkertijd om een aantal woningen af te breken. Mijn voorspelling dat de bulldozers zouden uitrukken onder Peeters en Leterme, is uitgekomen. Dat is trouwens de reden voor mijn interpellatie vandaag.

Wat me tijdens mijn vorige interpellatie opviel, was de veranderde sfeer ten opzichte van een aantal jaren eerder. In de maand maart werden de havenontwikkeling, de afwikkeling en de containers op een andere manier bekeken als een aantal jaren geleden. Jaren geleden werd ervan uitgegaan dat het Deurganckdok snel gebouwd moest worden en dat we ons snel daarna moesten voorbereiden op de bouw van een bijkomend dok, want daar zou snel nood aan zijn. In maart heb ik in alle antwoorden en tussenkomsten van sprekers een heel andere sfeer opgemerkt. Iedereen was het erover eens dat het een goede zaak is dat het Deurganckdok er is en verder ontwikkeld kan worden, maar dat nog niet geweten is of er daarna nog een grootschalig dok nodig is. Dat is een totaal andere sfeer. Dat is een discussie met een totaal andere inhoud. Die verandering ten opzichte van een aantal jaren geleden is erg belangrijk. Het is goed dat er een bepaalde tijd over een beslissing gaat. In 2000 dacht men dat de havenontwikkeling steeds zou blijven doorgaan en er op korte termijn een nieuw getijdendok nodig zou zijn: het Saeftinghedok. Ondertussen wordt dat bijkomend dok door veel meer mensen in vraag gesteld dan alleen door Groen!

Het is bovendien in de feiten ontzettend duidelijk geworden dat het dorp Doel heel goed samen kan bestaan met het Deurganckdok. Om mijn conditie wat te trainen ga ik heel regelmatig fietsen in de omgeving van Doel, want daar kan men mooie fietstochtjes maken. Tijdens mijn fietstochtjes merk ik veranderingen op,

maar ik merk vooral op dat het er minder druk is dan in de andere woonkernen van het Waasland. Vele woonkernen zijn immers druk ten gevolge van de E17, de N60 en de andere wegen, en kampen met veel lawaai. Doel is veel minder druk en lawaaiër. De drukte en het lawaai ten gevolge van het Deurganckdok zijn heel draaglijk. Het enige waarover kan worden gediscussieerd is het licht 's nachts. Er is inderdaad meer licht dan op andere plaatsen, maar dat is geen argument om een dorp af te breken. De druk van het Deurganckdok op de woonomgeving van Doel is zeker niet van aard dat het dorp niet kan blijven bestaan. De twee kunnen perfect samengaan mits een aantal milderende maatregelen die tijdens de vorige regeerperiode werden genomen.

We stellen ook duidelijk vast dat de containerontwikkeling en het lawaai dat daarmee gepaard gaat, niet naar het noorden zal verschuiven, maar eerder naar het zuiden, naar de expresweg en de Liefkenshoek tunnel.

We stellen ook in de feiten vast dat het aantal containers dat kan worden behandeld in het Deurganckdok veel groter is dan werd ingeschat in 1995 en bij de bijsturing in 1999, en dan werd voorspeld in 2000. Het is heel goed dat op een kleinere oppervlakte een veel groter aantal containers kan worden behandeld, want dat betekent dat de druk voor een verdere ontwikkeling ook afneemt.

Ondertussen is ook duidelijk geworden dat de druk op de mobiliteit in het Waasland en in en rond de Antwerpse haven ten gevolge van het Deurganckdok, veel groter is dan in 1995 werd voorspeld. Toen stelde men dat er geen bijkomende tunnel nodig was voor de spoorwegen en dat de bestaande infrastructuur alles aan zou kunnen. Ondertussen is duidelijk geworden dat we door de bouw van het Deurganckdok op of over de grens zitten van wat de mobiliteit aankan in de omgeving, in het Waasland en in de omgeving van de Antwerpse haven. Dat is een belangrijke vaststelling.

Ik herhaal dat de twee perfect samen kunnen bestaan. De ontwikkeling is niet van die aard dat er snel een nieuw dok nodig is. De mobiliteitsknoop is duidelijk groter dan eerder werd ingeschat en daarvoor moeten oplossingen worden gevonden voor er ook maar kan worden gedroomd van een verdere ontwikkeling van de haven, zeker voor wat containers, een nieuwe infrastructuur en een nieuw getijdendok betreft.

De druk op het milieu is bovendien groter geworden. Elke dag komen een aantal voorspellingen uit, bijvoorbeeld inzake de uitstoot. Ook op dat vlak hebben we een grens bereikt.

Door al deze factoren en omdat we met het bestaande Deurganckdok al voldoende katten te geselen hebben op het vlak van milieu en mobiliteit, begrijpt niemand de

beslissing dat het dorp Doel zal worden afgebroken, ook al is nog niet geweten wat er met het dorp moet gebeuren. Niemand begrijpt dat, noch de mensen die voor het behoud van het dorp Doel zijn, noch degenen die de haven alle kansen willen geven. Niemand begrijpt dat u al beslist dat het dorp moet verdwijnen. Zo'n beslissing is onherroepelijk. Er kunnen weinig beslissingen worden genomen met gevolgen voor eeuwig en altijd, maar dit is er een. Eenmaal het dorp verdwenen is, komt het nooit meer terug. Niemand begrijpt dat u die beslissing neemt of uitvoert op een moment dat alles erop wijst dat ze niet nodig is. (*Opmerkingen van minister Kris Peeters*)

Alles wijst erop dat het zo'n vaart niet zal lopen met de uitbreiding van de haven, dat het misschien niet nodig is dat Doel verdwijnt en dat er andere oplossingen voorhanden zijn. Ik begrijp dit niet. Als ondertussen alles een andere richting uit zou gaan, als het Deurganckdok volgend jaar al vol zou zitten, als de mobiliteitsknoop al aangepakt zou zijn en als er vrij snel aan de nieuw dok begonnen diende te worden, dan konden we de discussie voeren over de grenzen aan de groei. In dat geval zouden we een ideologische discussie kunnen voeren over de uitdagingen en de milieugrenzen. Vandaag moeten we echter discussiëren over de onherroepelijke beslissing over het verdwijnen van een dorp. De signalen duiden er echter op dat het verdwijnen van het dorp niet nodig is, dat het veel minder nodig is dan in 2000 of in 1995 werd gedacht. Ik zou hier graag een antwoord op krijgen.

In 1999 hebben we de zaken ook gewijzigd. Toen was al beslist om de zaak te sluiten. De leefbaarheidsstudie en de beslissing van 2000 hebben de zaak vertraagd. We hebben daardoor minstens vijf jaar en in de feiten zeven jaar gewonnen. In die zeven jaar tijd is een en ander duidelijk geworden. Ik vraag u om daar uw conclusies uit te trekken en om alstublieft niet te doen wat u eerder hebt beslist, namelijk om het woonrecht te verlengen tot augustus 2009 en om ondertussen huizen af te breken, want dan is het verdwijnen van dorp Doel onherroepelijk.

Mijnheer de minister, wat is uw argumentatie, gegeven de nieuwe situatie in vergelijking met zeven jaar geleden? Wat is uw argumentatie, gegeven de signalen die er allemaal op wijzen dat het dorp niet hoeft te verdwijnen voor de bouw van een nieuw dok? Waarom hebt u de beslissing genomen? Het woonrecht is natuurlijk een afgeleide van heel deze discussie.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, u hebt vele dossiers geërfd, waaronder een paar moeilijkere. Ik heb het al eens plastisch uitgedrukt door te stellen dat er een aantal

vergiftigde geschenken bij zijn. De moeilijkere dossiers zijn onder meer het BAM-dossier en zeker ook het Doel-dossier.

We ondervragen u vandaag, maar in feite moeten we een schare ministers ondervragen, zeker ook voorgangers van u van eerdere legislaturen – en ik leg de nadruk op het meervoud. Bij de regeling van de werkzaamheden hebben we het er reeds over gehad dat het evident is om hierover minister Keulen meer te ondervragen dan dat we u ondervragen. Maar uiteraard bent u ook minister en dus mede politiek verantwoordelijk. Eigenlijk ondervragen we hier veel ministers in dit dossier.

Het is niet de eerste keer dat ik over dit dossier een uiteenzetting houd, en ik vermoed dat het ook niet de laatste keer zal zijn. De collega's hebben al gewezen op de geschiedenis, maar ik wil kort toch nog even enkele belangrijke data op een rij zetten.

De beslissing van de Vlaamse Regering van 20 januari 1998 betreffende de bouw van een containergetijdendok op de Linkerscheldeover was zeer ingrijpend voor het polderdorp Doel.

Op 24 juli 1998 werd een sociaal begeleidingsplan goedgekeurd voor alle inwoners van Doel die ingeschreven waren in Doel op 20 januari 1998.

De beslissing van de Vlaamse Regering van 19 mei 2000 inzake de evolutie van de leefbaarheid van de woonkern Doel in de gefaseerde ontwikkeling van het havengebied, bevestigde de uitvoering van het sociaal begeleidingsplan tot uiterlijk 31 december 2003.

De beslissing van de Vlaamse Regering van 27 april 2001 inzake het verlenen van een tijdelijk bewoningsrecht ter garantie van de woonzekerheid en van de woonkwaliteit in Doel, regelde het tijdelijk bewoningsrecht door middel van een zakelijk recht van bewoning, en dit tot 31 december 2006.

Op 23 maart 2007 besliste de Vlaamse Regering dat er geen nieuw zakelijk recht van bewoning meer zal worden verleend in Doel. Voor de huidige houders van een zakelijk recht van bewoning wordt de termijn eenmalig verlengd tot slechts 31 augustus 2009.

Mijnheer de minister, een beslissing die de Vlaamse Regering terecht nog niet heeft genomen, is de aanleg van het Saeftinghedok, gezien onder meer de huidige benuttingsgraad van het Deurganckdok.

Dit kort als geschiedenis.

Mijnheer de minister, welke bestemming wenst de Vlaamse Regering op korte en lage termijn aan het polderdorp Doel te geven? Welk onderscheid maakt men

tussen de woningen die wel verworven zijn en de woningen die niet verworven zijn? Maakt men in de toekomstvisie op lange termijn een onderscheid, en zo ja welk, tussen een scenario met en een scenario zonder Saeftinghedok?

Welke ruimte voorziet men voor het behoud van de historische kern en gebouwen in Doel? Ik noem onder andere de kerk, de pastorie, de begraafplaats, de dorpschool, de molen en het Hooghuis, met andere woorden het cultureel erfgoed.

Welke van haar beslissingen wenst deze regering zelf te implementeren gedurende deze legislatuur en welke laat ze aan de volgende regeringen?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een klein déjà-vugevoel. Als ik me niet vergis, hebben we deze discussie amper enkele weken geleden ook gevoerd. Mijnheer de minister, ik zal me daarom beperken tot een herhaling van mijn argumenten en mijn vraag van toen.

Collega's, anno 2007 is Doel natuurlijk niet meer wat het is geweest. Mijnheer de minister, u hebt zelf ook cijfers aangehaald. Als ik me niet vergis, is de vergelijking tussen 2000 en 2007 een vergelijking tussen 645 oorspronkelijke bewoners en 77 huidige bewoners. De context is dus volledig veranderd, ook wat betreft het verenigingsleven, de middenstand en dergelijke.

Ik vind het goed dat de Vlaamse Regering het gebruiksrecht heeft verlengd, want er is inderdaad nog geen beslissing genomen over een eventuele toekomst van het Saeftinghedok. De kernvraag in dit dossier is of de havenuitbreiding er op die locatie al dan niet komt, en al dan niet in de vorm van een Saeftinghedok. Verschillende zaken zijn daarbij van belang: planMER, eventuele haalbaarheidsstudies enzovoort.

Uit verschillende bronnen blijkt dat de baggerwerken voor het Deurganckdok zeker in 2008 afgerond zullen zijn. Het dok zal volledig gevuld en operationeel zijn in 2012-2013. Collega Stassen, dat is een normale ontwikkeling van een dergelijke trafiek, die toch haar weg moet vinden naar een infrastructuurwerk van die grootte. In die zin zijn de resultaten normaal en zal men kort na 2010 met een volledig gevuld dok geconfronteerd worden.

Ik spreek me niet uit in de ene of de andere richting, pro of contra een Saeftinghedok, omdat ik daar simpelweg niet de studies voor heb. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de Vlaamse Regering, of het havenbedrijf, of beide in samenwerking, gaan naar een haalbaarheidsstudie.

Voor dossiers zoals de Scheldeverdieping wordt de beslissing niet op twee, drie of vier jaar genomen, maar men is daar meer dan tien jaar mee bezig. Collega Stassen, dat is een genuanceerdere weergave dan te zeggen dat ik niet zo enthousiast zou zijn. Ik vraag gewoon een haalbaarheidsstudie, met de pro's en de contra's.

We zien dat de directeur van het havenbedrijf en de Antwerpse schepen zich uitspreken pro een dergelijke haalbaarheidsstudie. Zij zeggen dat we zullen moeten kijken of er een maatschappelijk draagvlak is en of het economisch verantwoord is om een tweede dok daar te plaatsen.

Dan zijn we bij de werkelijke kern aanbeland, dat is hier de rechtszekerheid. Ik kan begrijpen dat degenen die er wonen, rechtszekerheid willen. Men zit inderdaad met de pijnlijke situatie van een groot aantal personen die vier of vijf jaar geleden hun huizen hebben verlaten en zien dat er nu keer op keer een verlenging komt. Zij vragen zich af wat uiteindelijk de uitkomst is van het dossier en of zij indertijd hun woning voor niets verlaten hebben. Maar dat hangt allemaal samen met de cruciale vraag naar de haalbaarheidsstudie van het Saeftinghedok.

Mijnheer de minister, u hebt vorige keer gezegd: "Wat betreft het Saeftinghedok zal de vraag naar de bouw van het dok afhangen van de verdere groei" – die er ongetwijfeld zal zijn – "van de containeroverslag in de haven van Antwerpen. Daaromtrent zullen, tenzij het havenbedrijf zelf initiatieven neemt, door ons te gepasten tijde initiatieven worden genomen en de noodzaak voor nieuwe infrastructuur zal op dat moment met de nodige kennis van zaken overwogen worden." Mijnheer de minister, wanneer ziet u dat kaderen in een langetermijnvisie?

Collega's, het spreekt voor zich dat we niet, zonder extra inspanning voor de ontsluiting en de modal shift, nogmaals 7 miljoen extra containerunits over de weg gaan jagen. Het spreekt voor zich dat dat de prioriteit nummer één moet zijn voor de regering en de overheid, maar nadien lijkt het pad geëffend voor een haalbaarheidsstudie over een tweede dok.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook ik heb vorige keer een omstandige uiteenzetting gehouden in dit dossier.

Het moet me van het hart dat de verlenging tot augustus 2009, indien ze inderdaad gepaard gaat met wat gezegd wordt, namelijk de afbraak van de panden die niet meer vatbaar zijn voor bewoning, in feite de ontmanteling van het dorp Doel betekent. Daar wil ik toch wel een paar vraagtekens bij plaatsen.

Ik kan me niet indenken dat men een dorp laat verdwijnen indien het Saeftinghedok er niet moet komen. De

consensus van 19 mei 2000 was dat het dorp Doel kon blijven bestaan tot de bouwvergunning voor het Saeftinghedok zou worden afgeleverd.

Alle tekenen wijzen erop dat het Saeftinghedok niet voor de eerste jaren zal zijn. Dan rijst natuurlijk de vraag of we nu al het dorp Doel moeten laten verdwijnen, als het Saeftinghedok er nu nog niet komt.

De onderliggende vraag is of het Saeftinghedok er ooit komt. Er wordt gevraagd naar een studie daaromtrent. Ik ben daar zeker niet tegen, maar ik vermoed niet dat die studie uitsluitsel zal geven of het Saeftinghedok er moet komen of niet.

Als we alle gegevens nu bij elkaar leggen, is de containertrafik in het Deurganckdok bijlange na niet geoptimaliseerd. Men schat het einde van de werkzaamheden aan het Deurganckdok voor 2013, maar voor zulke werken tel ik er gemakkelijk al eens vier of vijf jaar bij, omdat het gigantische megaprojecten zijn, die heel wat uitstel en vertraging oplopen.

Het is hier al ten overvloede gezegd dat de mobiliteitsproblematiek niet volledig wordt gevolgd in het Waasland. De containertrafik die ontstaat omwille van het Deurganckdok, dreigt alle verkeersaders te doen dichtslippen. Daar moet dringend aan gewerkt worden. De capaciteit van het Deurganckdok is bijlange na niet volkomen bereikt.

In de leefbaarheidsstudie van het dorp Doel van 2000, die uitvoerig werd besproken in dit parlement, stond dat het Deurganckdok wel voor enige hinder zou zorgen voor het dorp en de leefbaarheid in het dorp. Maar alle elementen die een impact hebben op de leefbaarheid van het dorp Doel, zijn nu eigenlijk al gerealiseerd in het Deurganckdok. Wat nu nog gerealiseerd wordt, gaat steeds verder van het dorp weg, zodanig dat we mogen aannemen dat de hinder nu al maximaal is. Die maximale hinder is niet van dien aard dat mensen er niet meer willen of kunnen wonen. Vandaar dat ik de beslissing van de Vlaamse Regering niet echt goed begrijp, om Doel eigenlijk op te geven. Dat is wat Jan met de pet ook niet begrijpt.

Er is een consensus in dit parlement dat, indien het Saeftinghedok er komt, Doel weg moet. Maar indien het Saeftinghedok er niet of nog niet komt, waarom moet Doel dan wel al weg?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, eerst misschien een aantal voorafgaande opmerkingen. Ik heb begrepen dat het Bureau maandag heeft beslist om al deze interpellaties naar deze commissie te brengen en dat ik in deze commissie als bevoegd mi-

nister op al die vragen mag antwoorden. Ik doe geen uitspraken over beslissingen van het Bureau, dat – zoals ik al voor andere dossiers heb ondervonden – autonoom en volledig onafhankelijk beraadslaagt. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Ik vermoed dat men het volste vertrouwen heeft gehad in deze commissie en dat men dat ook behoudt.

Ik moet uitdrukkelijk onderstrepen dat dit natuurlijk een heel gevoelig dossier is, voor iedereen van ons en ook voor de inwoners en ex-inwoners van Doel. Dit is een dossier waarbij het heel gemakkelijk is om te polariseren en waar heel veel emotionaliteit bij aanwezig is. In dit dossier moet met de nodige voorzichtigheid en duidelijkheid gecommuniceerd en beslist worden. Ik denk dat niets zo erg is als mensen een rad voor de ogen te draaien, onduidelijkheden te laten bestaan of beslissingen te nemen die niet duidelijk worden gecommuniceerd.

Met uitzondering van onze collega's van het Vlaams Belang heeft elke partij, over de verschillende legislaturen heen, in dit dossier beslissingen genomen. Het is natuurlijk gemakkelijk om, als men er niet meer bij is, te verwijzen naar beslissingen die genomen zijn toen men er wel bij was.

Ik denk dat dit een grote verantwoordelijkheid van heel dit parlement vereist en dat het iets te gemakkelijk is te zeggen dat op een bepaald moment een bepaalde beslissing is genomen. Ik denk dat ik – sinds 2004 deel uitmakend van deze regering en niet gehypothekeerd door beslissingen die vroeger zijn genomen en waarover ik mogelijk tegenstrijdige verklaringen zou hebben afgelegd – streef naar duidelijkheid. Ik heb altijd heel duidelijk gecommuniceerd en heel duidelijk de lijnen geschetst waarbinnen ik dit dossier tot een goed eind wil brengen. Ik hoop dat dat niet enkel geapprecieerd wordt maar ook de mogelijkheid biedt om daarover te discussiëren, en dat gebeurt hier nu voor de tweede keer.

Mijnheer Stassen, u had het geluk een voorbereidende nota te pakken te krijgen en daar staat u nu als grote overwinnaar mee te zwaaien. Dat is wat ongewoon.

De heer Jos Stassen: Uw fractieleider in de Kamer heeft dat al heel vaak gedaan. Ik heb dat van hem afgekeken.

Minister Kris Peeters: 'The only duty' van de oppositie is om oppositie te voeren.

Dit is een heel gevoelig dossier. Ik zal trachten een aantal heel concrete zaken die hier vandaag aan bod zijn gekomen, verder toe te lichten. Ik ga ervan uit dat ik niet hoeft te herhalen wat ik de vorige keer al heb gezegd en dat de stukken dus zijn nagelezen.

Wat het behoud van de historische gebouwen in Doel betreft, staat in de richtlijnen van de plan-MER met

betrekking tot de studie naar de effecten op mens en ruimtelijke aspecten op bladzijde 18: "De mogelijkheid kan worden onderzocht of Doel niet voorbehouden en uitgebouwd kan worden als een site met beperkte niet-verblijfsfuncties. Conform die richtlijnen zal in de plan-MER onderzocht worden of en onder welke voorwaarden een dergelijke beperkte niet-verblijfsfunctie voor Doel mogelijk is, uitgaande van het onderzoek met betrekking tot de verschillende MER-disciplines en voor zover relevant op planniveau. Op basis van onder meer de resultaten van de plan-MER kan dan bij de goedkeuring door de Vlaamse Regering van de afbakenings-GRUP al dan niet ruimte voor behoud van historische kern en gebouwen in Doel met beperkte niet-verblijfsfunctie worden voorzien. In afwachting zijn er bewarende maatregelen voor de windmolen op de dijk, de kerk, het Hooghuis, de pastorie en de begraafplaats genomen."

Een volgende vraag betreft het verwerven van niet in der minne verworven gebouwen. De nieuwe GRUP zal de juridische basis leveren voor de opmaak van een onteigeningsplan voor de resterende percelen en gebouwen te Doel die op dat moment nog niet in der minne verworven zijn.

Op 24 juli 1998 keurde de Vlaamse Regering het sociaal begeleidingsplan Doel goed. De beslissing van de Vlaamse Regering van 19 mei 2000 inzake de evolutie van de leefbaarheid van de woonkern Doel in een gefaseerde ontwikkeling van het havengebied in het Linkerscheldeoevergebied bevestigt de uitvoering van het sociaal begeleidingplan Doel tot uiterlijk 31 december 2003. Vanaf 1 januari 2004 zal worden overgegaan tot de gedwongen onteigeningen. Met de schorsing van het gewestplan van 2000 door de Raad van State verdween de rechtsgrond voor die onteigeningen. Tot op heden verworven gebouwen in het woongebied Doel werden dan ook enkel in der minne verworven. Het betreft 94 percent van de gebouwen in de woonkern Doel die voorheen eigendom waren van particulieren.

Het sociaal begeleidingsplan beoogde gezinnen die Doel wensten te verlaten, de mogelijkheid te geven zich op een evenwaardige manier elders te vestigen. Tot 31 december konden alle inwoners van Doel ingaan op het aanbod van het sociaal begeleidingsplan. Er kan dan ook moeilijk worden gesproken van discriminatie in hoofde van de inwoners van Doel die uiteindelijk beslisten niet in te gaan op dit aanbod.

Wat het tijdelijk woonrecht betreft, heeft de Vlaamse Regering op 19 mei 2000 gesteld dat de woonkwaliteit en de woonzekerheid van de woonkern Doel via het tijdelijk bewoningsrecht werd bestendigd. De beslissing van de Vlaamse Regering van 27 april 2001 inzake het verlenen van een tijdelijk bewoningsrecht ter garantie van de woonzekerheid en de woonkwaliteit in Doel regelde het tijdelijk bewoningsrecht door middel

van een zakelijk recht van bewoning. De beslissing stelde dat het zakelijk recht van tijdelijke bewoning inhoudt dat de bewoners geen klassieke huurders zijn en geen vergoeding kunnen eisen voor het feit dat ze uiteindelijk de woning moeten verlaten. Het zakelijk recht van tijdelijke bewoning werd verleend aan inwoners van de woonkern Doel tot 31 december 2006. Wanneer je een zakelijk recht van tijdelijke bewoning toekent met als einddatum 31 december 2006, dan vervalt dat recht zodra die datum is overschreden. Als we niets hadden gedaan en dus geen beslissing hadden genomen, dan was dat tijdelijk zakelijk recht zonder voorwerp geweest.

Mijnheer Wymeersch, het zakelijk recht van tijdelijke bewoning werd binnen de voorwaarden van het tijdelijk bewoningsrecht en de wettelijke regels zoals de Wooncode en het recht op retrocessie ten volle uitgevoerd door het intergemeentelijk samenwerkingsverband Land van Waas. De huidige situatie is sinds de beslissing van de vorige regering zodanig geëvolueerd dat het nu niet anders kan dan die beslissing te nemen. Dat suggereert u. U legt bepaalde verantwoordelijkheden bij dat intergemeentelijk samenwerkingsverband.

De heer Frans Wymeersch: Ik suggereer dat niet, ik zeg dat.

Minister Kris Peeters: Ik drukte me wat voorzichtiger uit.

Volgens de beslissing van de Vlaamse Regering van 27 april 2001 “kon een zakelijk recht enkel worden verleend aan de inwoners van Doel die binnen het toepassingsgebied van het sociaal begeleidingsplan Doel vallen. Omwille van het behoud van de woonkwaliteit in de woonkern van Doel werd echter beslist om tot 31 december 2006 ook nieuwe bewoning toe te laten in niet-bewoonde woningen.”

We hebben inderdaad vastgesteld dat heel wat kandidaat-bewoners vaak lang en soms tevergeefs op de behandeling van hun aanvraag moesten wachten. Een van de redenen hiervoor was dat heel wat woningen niet voldeden aan de Wooncode. Na onderzoek werd zowat de helft van de woningen in de categorie zware renovatiewerken of krot ondergebracht. Het intergemeentelijk samenwerkingsverband Land van Waas renoveerde en renoveert de woningen die deze minimale kwaliteit niet halen en waarvan de renovatiewerken binnen het bestek van een tijdelijke bewoning gerechtvaardigd en haalbaar zijn. Heel wat woningen werden gekraakt en/of geplunderd en nadien in een niet meer bewoonbare staat achtergelaten. Daarnaast kon een aantal woningen in het begin niet ter beschikking worden gesteld omdat voormalige eigenaars niet bereid waren te verzaken aan hun recht van retrocessie. Bovendien werden in het voorjaar 2006 heel wat krakers geregulariseerd, waardoor de kandidaten op de reguliere lijst niet langer meer aan bod kwamen.

Intussen is het duidelijk dat er geen tweede bouwvergunning voor een tweede getijgendok op de Linkerscheldeover zal worden afgeleverd in 2007. Een nieuwe beslissing van de Vlaamse Regering over de problematiek van het tijdelijk woonrecht te Doel was dan ook vereist en is genomen op 13 maart 2007. Bij deze beslissing werd afgewogen of een verlenging van het tijdelijk woonrecht opportuun is gelet op de beslissingshistoriek en het tijdspad dat ik heb geschetst, zeker wat het strategisch plan voor de haven van Antwerpen en de opmaak van de plan-MER en in 2008 het GRUP betreft. Het is dat GRUP dat definitief een nieuwe ruimtelijke bestemming zal geven in functie van de voorziene ontwikkelingen.

De beslissing die we hebben genomen om te verlengen tot 1 september 2009 houdt rekening met heel het tijdspad en met alle elementen die in de loop van de jaren zijn beslist en uitgevoerd. We geven de huidige bewoners de nodige tijd om zich daarnaar te schikken.

Dit is een moeilijk dossier, waarin ook minister Keulen heel duidelijk heeft gecommuniceerd zodra de beslissing van de Vlaamse Regering was genomen. Deze beslissing is in consensus genomen door alle partijen die deel uitmaken van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de minister, u hebt me de afgelopen drie jaren nog niet vaak ontgoocheld maar uw antwoord van vandaag compenseert dat ruimschoots. Het merendeel van mijn vragen hebt u niet beantwoord. Een deel van uw antwoorden is u ingefluisterd door precies diegenen die verantwoordelijk zijn voor de huidige gang van zaken in Doel. Ik heb ze daarnet de handlangers en de collaborateurs genoemd.

Ik herhaal mijn vraag. Waarom is er geen rekening gehouden met de regeringsbeslissing van 19 mei 2000? Er zijn ook nog andere beslissingen genomen, maar u schermst met de regeringsbeslissing van 27 januari 2001 inzake het zakelijk recht voor tijdelijke bewoning. Het ene spreekt het andere niet tegen. De beslissing van 19 mei 2000 was een principebeslissing. Daarin staat duidelijk dat voor de woonkern Doel, de woonkwaliteit en de woonzekerheid bestendig worden tot de datum van aflevering van een bouwvergunning van een tweede getijgendok. Dat hebben uw voorgangers in de Vlaamse Regering beslist. Als u op 27 januari overging tot het vastleggen van een zakelijk recht van tijdelijke bewoning dat afloopt op 31 december 2006, dan had u perfect op 31 december 2006 op basis van de beslissing van 19 mei 2000, dit zakelijk recht kunnen verlengen. Dat gaat u nu doen tot 2009. U gaat me nu toch niet vertellen dat u dat recht eind 2009 nog eens voor twee jaar zult verlengen.

U hebt niet geantwoord op mijn vraag waarom een uitholling van het woonrecht werd toegelaten. U scherm met de antwoorden die u zijn ingefluisterd door de uithollers van het woonrecht zelf. Ik heb u daarnet de problematiek van het retrocessierecht geschetst. Uw voorgangers, minister Van Grembergen en minister Gabriels, zwaaiden destijds met een juridisch advies van de federale belastingdienst om te beslissen dat de paraplu van het retrocessierecht niet opgaat. Nu komt u daar zelf terug mee aanzetten. U gaat daarmee regelrecht in tegen de uitlatingen van twee van uw voorgangers.

Mijnheer de minister, u hebt ook niet geantwoord op de vraag op welke wettelijke basis men een aantal eigenaars, die er nu nog zijn, zal onteigenen. Men gaat een juridische procedure uitwerken, daar bent u dus mee bezig. Hoe zult u de discriminatie tussen de Doelenaars die gebruik hebben gemaakt van het sociaal begeleidingsplan en degenen die blijven wonen, wegwerken? U zegt dat het uw zaak niet is, maar in feite zegt u: “Het is mijn zaak niet, ze hadden ook maar moeten verhuizen, ze hadden ook maar moeten gebruikmaken van het sociaal begeleidingsplan.”

Ze hadden maar in de wortel die u voor hun neus hebt gehangen, moeten bijten. Of er nu één is, of twee, of 75, dat maakt niet uit, er wordt gediscrimineerd. De hamvragen die ik heb gesteld, maar die ook door de heer De Cock prachtig werden verwoord, zijn: hoe is het mogelijk dat, gebaseerd op de beslissing van 19 mei 2000, er op dit ogenblik nog geen zicht is, laat staan een aanvraag, laat staan een aflevering van een bouwvergunning voor een eventueel bijkomend dok? Hoe is het mogelijk dat men nu beslist om het dorp in Doel af te breken en de bewoners die er nu nog zijn, weg te jagen? Op welke basis doet men dat?

Dat gaat heel wat mensen hun petje te boven. Dit kan niet. Mijnheer De Cock, het is jammer, maar ook verhelderend, als de minister zegt dat die beslissing wordt gedragen door de voltallige regering, waarin alle meerderheidspartijen zijn betrokken, dat ook uw partij solidair met de regering, met de ministers Peeters en Keulen heeft beslist om tot afbraak en evacuatie van het dorp Doel over te gaan.

Mijnheer de minister, u hebt me zwaar ontgoocheld. U hebt een beslissing genomen die u nog altijd kunt herroepen. U kunt met de regering nog altijd de beslissing van 23 maart herroepen. Dat kunt u perfect. Maar u hebt nu beslist dat er een dorp van de aardkloot moet verdwijnen. Een aantal zogenaamd waardevolle gebouwen, monumenten en relictten zullen worden bewaard, in welke hoedanigheid moet nog worden bekeken.

De heer De Meyer heeft daar al op gealludeerd. Niet dat we tegen ons cultureel erfgoed zijn, integendeel. Wie zou ons dat durven verwijten? Maar mijnheer De Meyer,

u hebt toch ooit de slogan gebruikt: ‘Omdat mensen belangrijk zijn.’ Op dit ogenblik maakt dit geen opgeld meer, voor de CD&V zijn stenen en relictten veel belangrijker dan mensen.

Mevrouw De Ridder, u geeft ons in feite gelijk met uw vraag. U zegt: “De regeringsbeslissing is wat ze is, en er is nog geen aanvraag voor een bijkomend dok, laat staan dat er een bouwvergunning zou zijn, maar we moeten bestuderen of zo’n bijkomend dok wel nodig is.” Goed, u gaat studeren. Vroeger gebeurde dat in de kandidatuur en de licentie, dat duurde minstens vier jaar. Dan nog een bouwaanvraag, een aflevering enzovoort. Terwijl u aan het studeren bent, maar dat is nu nog niet, wordt in elk geval al het dorp afgebroken.

Als dan uit de studie zou blijken dat het dok niet nodig of niet opportuun is of dat er bijkomende maatregelen moeten worden genomen voor de havenuitbreiding, dan hebben we toch al het voldongen feit dat Doel historie is geworden.

Mevrouw Annick De Ridder: Het lijkt me logisch dat als we een dergelijk infrastructuurwerk bouwen, daar studiewerk aan voorafgaat. Ik verwacht van een Vlaams Belangfractie niets anders dan dat ze dat bevestigt. Mijn enige bekommernis is, als het Deurganckdok in 2012 verzaagd is, dat we in 2007 en 2008 moeten beginnen nadenken over de eventuele haalbaarheid en wenselijkheid van een Saeftinghedok. Dat heb ik gezegd, niet meer en niet minder.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw De Ridder, ofwel wilt u, ofwel kunt u me niet begrijpen. Ik vrees het tweede.

Mevrouw Annick De Ridder: Dat zal veeleer aan u liggen dan aan mij.

De heer Frans Wymeersch: De discussie gaat over het afbreken van het dorp Doel. Maar waarom moet dat nu, op het moment dat er nog moet worden bestudeerd of het wel nodig zal zijn? Daar komt het op neer.

We discussiëren niet over de mobiliteit of de noodzaak. In de regeringsbeslissing wordt verwezen naar de hypothetische datum van 2007 als de vroegste datum dat er een eventuele bouwaanvraag zou kunnen worden ingediend. Het is nu 2007, en u moet nog beginnen studeren. Dat is de realiteit. Als u in 2000 zegt dat er in 2007 mogelijk een bouwvergunning wordt afgeleverd, dan kunnen we nu perfect zeggen dat dat ten vroegste in 2014 zal zijn.

We vragen ons af, en mijnheer De Cock met ons, als er ten vroegste in 2014 een bouwvergunning wordt afgeleverd, waarom in 2007 de beslissing wordt genomen dat eind 2009 Doel het spookdorp zal zijn, waarvan

minister Keulen zegt dat hij het niet wil. Maar hij heeft wel mee beslist dat het een spookdorp zal worden.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer De Cock, u hebt een straffe uitspraak gedaan toen u zei dat u deze beslissing betreurt. Ik hoop dat u de nodige conclusies trekt als er een motie wordt voorgelegd om een aantal zaken te veranderen. Ik weet wat het is om in de meerderheid te zitten met een heel moeilijk dossier. In het verleden hebben we bewezen dat we in dat moeilijke dossier belangrijke beslissingen kunnen nemen. Ik verwijs naar het Nooddecreet, waarmee we een aantal zaken hebben opgelost. Daarin hebben we onze politieke verantwoordelijkheid genomen. Ik blijf verdedigen wat we toen hebben gedaan. Ik blijf ook de beslissing van 19 mei 2000 in al haar aspecten verdedigen, ook al waren er zaken bij waar ik niet zo gelukkig mee was. Ik heb altijd correct verdedigd wat we toen hebben beslist.

Mevrouw De Ridder, voor mij mag die studie er komen. Dat zou zelfs goed zijn. Is er noodzaak aan een bijkomend getijndok? Het gaat over miljoenen extra containers. Daarmee kunnen we de zaken wat scherper stellen. Maar het opstarten alleen al van zo'n studie vergt een bepaalde tijd. Dan is het niet nodig om nu te beslissen over Doel.

Mijnheer de minister, het tijdelijke bewoningsrecht liep inderdaad tot 31 december 2006. De reden ervoor was, gegeven de basisbeslissing, dat zolang er geen bouwvergunning voor een nieuw dok was afgeleverd, de woonzekerheid en -kwaliteit zouden worden gegarandeerd, dat ten laatste tegen eind 2006 duidelijk zou zijn of er een nieuw dok nodig is of niet. Dat was toen de filosofie. Ik ben mee verantwoordelijk voor wat toen is beslist, maar we moeten ook de context bekijken. Er was de bouwvergunning, er waren enkele zaken uitgevoerd zoals de ontwikkeling van de Linkeroeverhaven, maar ook het tijdelijk bewoningsrecht. Toen was gezegd, en toenmalig minister-president Dewael heeft dat verklaard in het parlementair debat, dat we ten laatste in 2006 zouden weten of het Saeftinghedok wel of niet nodig zou zijn. Het lijkt dan ook logisch om in die filosofie een andere beslissing te nemen, maar blijkbaar bent u aan die kant doof. Ik blijf dat betreuren en ik hoop dat we via een motie een andere beslissing kunnen krijgen. Ik wil hierbij een motie aankondigen.

De voorzitter: De heer Cordeel heeft het woord.

De heer Marc Cordeel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, 40 jaar geleden is de opvulling op de Linkeroever gebeurd. Ik veronderstel dat de studies 50 jaar geleden al waren gepland. Voor zulke zware infrastructuurwerken is wel wat vooruitzicht nodig. Tijdens

de rit kan dat nog worden bijgestuurd, maar normaal gebeuren studies vooraf.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, er waren al twee beslissingen genomen vóór deze interpellatie: dat het Saeftinghedok voorlopig niet wordt gerealiseerd en dat het zakelijk recht voor bewoning, dat werd verlengd tot 31 december 2006, nu is verlengd tot 31 augustus 2009.

Mijnheer de minister, u hebt een belangrijke mededeling gedaan over de historische kern, het culturele erfgoed van Doel. U wilt onderzoeken hoe u dat kunt behouden en een nieuwe functie kunt geven. Daar zullen mensen bij betrokken zijn, mogelijk in andere functies dan vandaag.

U wilt onderzoeken hoe u de resterende percelen kunt onteigenen, welke juridische procedures u daarvoor moet volgen. Dat probleem vergt een debat op zich. Dat kunnen we vandaag niet voeren. Juridisch zal het een moeilijke zaak zijn, maar is dat wel absoluut noodzakelijk? Moeten we dat niet behouden, zodat mensen een nieuwe rol kunnen spelen in de kern die u wenst te behouden? Dat kan op cultureel, toeristisch of recreatief gebied zijn. We moeten daarover nu niet improviseren, maar we moeten het wel onderzoeken.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw De Ridder was sceptisch over de noodzaak van het Saeftinghedok. Haar partijgenoot, de heer Delwaide, ging ervan uit dat het Saeftinghedok nuttig en noodzakelijk was.

Mevrouw Annick De Ridder: U legt me woorden in de mond die niet correct zijn. Ik spreek me niet pro of contra uit zolang ik geen studie heb. Ik dring dus aan op het spoedig opstarten van een haalbaarheidsstudie. Als u daaruit afleidt dat ik sceptisch ben over het Saeftinghedok, dan is dat voor uw rekening. Het is zeker geen verwoording van wat ik hier nu of in de voorbije weken heb gezegd.

De heer Jan Penris: De heer Delwaide ging ervan uit dat het Saeftinghedok er moest komen. Hij had daarvoor studiemateriaal dat toen aantoonde dat het nuttig en noodzakelijk was. De huidige generatie politici trekt oude studies in twijfel, en maar goed ook. Ze vraagt om nieuwe studies. Ik steun hen daarin. Ik wil wel weten wie uiteindelijk die studie gaat betalen. Is de Vlaamse Regering van oordeel dat een studie nodig is? En zo ja, zal de regering die uitvoeren? Zo neen, wordt er gesproken met het havenbedrijf om dat bedrijf de studie te laten uitvoeren?

De heer Jos De Meyer: Het is me niet duidelijk of de heer Wymeersch en de heer Penris inzake het Saefthingedok op dezelfde golflengte zitten. Kunt u dat verduidelijken?

De heer Jan Penris: Het is eerder de vraag of de heer Van Peel en u op dezelfde golflengte zitten.

De heer Jos De Meyer: Dat is zeker en vast zo.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Stassen zei het al: het zal wellicht niet de laatste keer zijn dat we over dit dossier van gedachten wisselen. Ik wil nog even benadrukken dat 94 percent van alle woningen niet langer in handen zijn van de mensen die er vroeger woonden. Veel mensen zijn op de voorwaarden van het sociaal begeleidingsplan ingegaan.

Ik kan niet antwoorden op vragen over de beslissingen van de vorige regering en onze houding ter zake. Ik ben lid van deze regering, en kan niet antwoorden op vragen over de beslissingen van de vorige regering. Ik houd me niet bezig met uit te vlooien wat daarover door de ene of de andere is gezegd. Ik wil enkel benadrukken dat de beslissing over het tijdelijk zakelijk recht tot 31 december 2006 geldig was. We hebben dat verlengd.

Mijnheer Wymeersch, het is me niet duidelijk wat u wilt aanvangen met een woning die niet beantwoordt aan de Wooncode.

De heer Frans Wymeersch: Er zijn dan twee mogelijkheden: saneren of afbreken. Het is natuurlijk gemakkelijk om onmiddellijk voor de tweede oplossing te kiezen.

Minister Kris Peeters: Afgezien van de vraag of dat gemakkelijk is of niet, wordt er duidelijk voor geopteerd om woningen die niet beantwoorden aan de Wooncode, af te breken. Dat sluit aan bij het beleid dat we vroeger en vandaag ook elders voerden en voeren.

Ik wil dit debat niet heropenen. Ik heb duidelijk begrepen welke vragen en knelpunten in deze commissie leven. Zoals de vorige keer heb ik daarop geantwoord.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Wymeersch, door de heer Stassen en door de heer De Meyer werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de stand van zaken in het dossier van de Internationale Luchthaven Antwerpen

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook over dit dossier is hier al vaak van gedachten gewisseld. Onlangs hebben we in de pers kunnen lezen dat u over de besluiten van het MER zou beschikken. Toen is aangekondigd dat u na het paasreces met een oplossing voor dit voor onze regio zo belangrijke dossier zou komen. Het MER is opgesteld om de gevolgen na te gaan van de aanleg van de verplichte veiligheidszone, de aanleg van een bedrijventerrein en de toekomstige exploitatie van het groeiende luchtverkeer. Verder zou worden onderzocht welk alternatief het beste is: een intunneling, een in-leuving of een korte of lange bocht in de Krijgsbaan.

De diensten zouden alle mogelijke varianten voor de RESA bespreken met de betrokken steden, gemeenten, een aantal instanties en milieuverenigingen die aan de inspraakprocedure van juni 2006 hebben deelgenomen. Op basis van die raadplegingen zou het definitieve MER in maart klaar moeten zijn geweest. Ik verwijs nogmaals naar het Vlaams regeerakkoord waarin staat dat de regering bereid is om de noodzakelijke investeringsbeslissingen te nemen om de toekomst van de internationale luchthaven van Antwerpen veilig te stellen. Het is wel noodzakelijk dat dit snel gebeurt.

Ik moet niet verwijzen naar de voorlopige vergunning die aan Deurne is afgeleverd. In het kader van de ICAO-verplichtingen is bepaald dat de luchthaven open mag blijven als alle werken die noodzakelijk zijn voor de certificatie van de luchthaven uiterlijk op 23 februari 2009 zijn opgeleverd. Tot die werken behoort ook de omlegging of ondertunneling van de Krijgsbaan, zodat aan de RESA-normen wordt voldaan.

Wat is de stand van zaken van het dossier? U had aangekondigd dat u in de week na het paasreces met een voorstel naar de regering zou stappen. Wat is de inhoud van het MER? De resultaten zijn nog niet op de website beschikbaar, hoewel ze klaar zouden zijn. Wat is de beslissing van de Vlaamse Regering over de omlegging of ondertunneling van de Krijgsbaan, en de ontwikkeling van bedrijventerreinen aan de luchthaven van Antwerpen?

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik volg mevrouw De Ridder volledig: dat staat buiten kijf. Ook wij vragen hoe het staat met de stand van zaken van het dossier. Ik heb daarvoor twee redenen. Een: wat de verkeersafwikkeling

op en rond de Krijgsbaan betreft, signaleren de gemeenten waarop de Krijgsbaan ligt dat er problemen zijn. Ze vragen dat er snel knopen worden doorgehakt.

Twee: nadat minister Stevaert de verschillende actoren had uitgedaagd om te bewijzen dat Antwerpen belang hecht aan de uitbreiding van de luchthaven, zijn samenwerkingsverbanden tot stand gekomen. De provincie, de Hoge raad voor de Diamant, het havenbedrijf, de Kamer van Koophandel en enkele privégroepen hebben laten weten dat ze bereid zijn om geld bijeen te brengen zodat de luchthaven, mits een aantal randvoorwaarden zijn vervuld, op een commercieel verantwoorde manier kan worden uitgebaat. Men kan die mensen niet ten eeuwigden dage aan het lijntje houden. Onderhoudt u contacten met die groepen, en welk signalen sturen ze uit? Zijn ze nog even enthousiast als enkele jaren geleden? Onder tussen zijn immers de bouw- en materiaalkosten opgelopen. Het financiële plaatje van destijds zal vandaag niet meer kloppen. Zijn ze bereid tot nieuwe engagementen?

Drie: een van de grote problemen voor de luchthaven is de klassering van dat lelijke hoopje stenen in het verlengde van de startbaan, van het Fort van Borsbeek. Die klassering was een beslissing van een van uw voorgangers, de heer Sauwens. We weten dat de declassering een juridische mogelijkheid is. Wordt die mogelijkheid overwogen, al was het maar om de afhandeling van het dossier te vergemakkelijken?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, er is voor Deurne, maar ook voor Oostende en Kortrijk-Wevelgem al veel werk gebeurd. Wat Deurne betreft, had ik vandaag graag kunnen aankondigen dat het plan-MER af is en conform is verklaard. Dat is evenwel nog niet het geval. De cel MER heeft bijkomende informatie opgevraagd, wat impliceert dat het plan-MER nog niet helemaal af is, en dat verklaart waarom u het nog niet op een website terugvindt.

Ik heb vroeger al gezegd dat in het plan-MER de drie mogelijkheden worden onderzocht: de volledige onder tunneling van de Krijgsbaan, met een kostprijs van meer dan 18 miljoen euro, de omvangrijke omleiding en, ten slotte, de beperktere omleiding met een kleinere tunnel. Ik kan daarover officieel pas iets zeggen als de studie-bureaus het plan-MER volledig hebben afgewerkt. De cel MER heeft bij de bureaus nog informatie opgevraagd, zodat ik niet omstreeks Pasen de resultaten heb kunnen voorleggen, zoals ik eerst had gehoopt. Ik heb op die afwikkeling geen invloed, want de cel MER handelt volledig autonoom. Wellicht zal het plan-MER pas in mei conform worden verklaard. Dat is het eerste punt.

Ten tweede: voor Oostende werken we met een ander concept. Daar werken we met een luchthavenontwikke-

lingsmaatschappij of LOM en een luchthavenexploitatie-maatschappij of LEM. Ten gevolge van de beslissingen van de vorige regering is in Deurne één vennootschap actief. Alle middelen worden in dat bedrijf samengebracht. Dat heeft belangrijke gevolgen. Het eerste is wel dat we moeten nagaan welke impact onze oplossing op de PPS-constructie zal hebben als wij niet kiezen voor de tunnel, die oorspronkelijk is begroot op 18 miljoen euro. Want in dat geval zal de kostprijs gevoelig lager liggen. De vraag stelt zich dan of de markt niet opnieuw moet worden bevestigd om te vermijden dat achteraf iemand kan zeggen dat hij of zij de kans niet heeft gekregen om mee te doen. De tweede is dat we moeten onderzoeken of die constructie met één vennootschap niet moet worden omgezet in een andere structuur.

Ten derde: alle partners waarmee ik heb gesproken, zeggen me vandaag dat ze hun engagement gestand zullen doen. De lakmoesproef komt er natuurlijk als de beloofde bedragen zullen worden opgevraagd. Ik doe er alles aan om de regionale luchthavens nog in de loop van dit jaar op een volledig andere leest te schoeien. We bereiden een tender voor Oostende en Kortrijk voor, zodat de privésector de kans krijgt om mee te werken aan de exploitatie van de regionale luchthavens. Ik ga ervan uit dat de privésector daarin is geïnteresseerd. De recentste cijfers van de VLM zijn positief. Er waait een nieuwe wind door de luchthaven van Deurne. Na jarenlange politieke onzekerheid heeft iedereen het gevoel dat het ons menens is om de regionale luchthavens verder uit te bouwen. Als de privésector echter toch niet geïnteresseerd zou zijn, dan worden we met een nieuw feit geconfronteerd.

Eens het plan-MER conform is verklaard en definitief is, zullen we daarover een discussie voeren. U hebt zelf ook verwezen naar de verplichting om dat probleem op te lossen in 2009. Ik ga ervan uit dat we dat meenemen, maar dat we, net zoals bij de problematiek van de bomen, enig bijkomend respijt zouden krijgen wanneer duidelijk de beslissing is genomen.

Met die middelen zullen we dat uitvoeren. Tegen die tijd zal dat kunnen worden uitgevoerd. Het is niet uitgesloten de deadline van 2009 iets te verleggen, zoals we hebben kunnen bekomen bij de problematiek van de bomen. Ik wil daar niet op vooruitlopen. Ik kan moeilijk uitstel vragen tot 2010 wanneer ik zelf niet weet welke timing we zullen aanhouden en welke beslissing er wordt genomen. Ik hoop dat we dit jaar, en hopelijk nog voor het zomerreces, maar ik ben voorzichtig, daarover beslissingen kunnen nemen in de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het verontrust me wel dat

er blijkbaar een vertraging is opgelopen bij de MER-cel. U bent zeer bescheiden: u zegt dat u geen impact kunt hebben op die MER-studie. U kunt inderdaad geen impact hebben op de inhoud ervan, maar u kunt wel aandringen op het feit dat het hoogdringend is en dat dat in de bovenste schuif moet liggen. Ik reken op uw welwillendheid om dat te doen.

Ik wil een tweede punt nogmaals onder uw aandacht brengen. U spreekt over de grote ingrijpende werken van 18 miljoen, namelijk de volledige ondertunneling. Ik ben het met u eens dat indien er een goedkopere mogelijkheid is, die onderzocht moet worden. Dat zit trouwens in het onderzoek dat momenteel aan de gang is. We zitten echter met de verstrenging van de ICAO-normen. Ik heb me laten vertellen dat de drie mogelijkheden goed zijn voor de huidige norm van 90 plus 60 aan weerszijden, maar dat indien de ICAO niet enkel in een verstrenging voorziet van de aanbeveling van 90 plus 60 naar 240 plus 60, maar daar een norm van zou maken, de halve omlegging en halve tunnel dan niet voldoen. Indien het een goedkope oplossing is, graag, maar niet voor twee of drie jaar. We zien dat internationaal overal na vijf jaar een aanbeveling tot norm wordt verstrengd. Het zou dus jammer zijn om nu voor een goedkope oplossing te kiezen die maar voor vijf jaar geldt en men na vijf jaar toch een uitgebreidere ingreep moet doen omdat men met de verplichte RESA zit van 240 plus 60 aan twee zijden. Met de beperkte omlegging zou men daar niet aan voldoen, en dat zou alsnog kunnen uitdraaien op een sluiting van de luchthaven van Deurne. Ik ga ervan uit dat u hier rekening mee houdt, maar ik geef die bekommernis toch nog graag mee.

Minister Kris Peeters: Mevrouw De Ridder, ik word elke dag bescheidener. (*Opmerkingen van de heer Eloi Glorieux*)

Trotzdem, mijnheer Glorieux. Als we voor een oplossing kiezen, moet het een oplossing zijn met toekomst. Ik bedoel dat het mogelijk gefaseerd kan worden uitgevoerd en dat we de aanbevelingen die mogelijk een verplichting worden, ook meenemen en daar rekening mee houden, waarbij de lifting van de landingsbaan enzovoort wordt meegenomen. U hebt gelijk: we zullen de beslissing in dat toekomstperspectief nemen.

Ik was vergeten te antwoorden op de vraag van de heer Penris wat de lichten betreft en mobiliteit in het algemeen. Ik heb begrepen dat de burgemeesters van Mortsel en Borsbeek problemen hebben met te veel rood licht op de Krijgsbaan. Een van de twee burgemeesters heeft me daarover gecontacteerd. Men heeft vastgesteld dat men te snel het rode verkeerslicht in werking stelt. We zullen het verder bekijken hoe we dat kunnen aanpakken. Men heeft me gezegd dat de veiligheid primeert. Ook als men bij oefenvluchten een landingsmanoeuvre uitvoert zonder echt te landen, zet men toch alle lichten

op rood: dat heeft dus ook te maken met de veiligheid. We zullen dat bekijken. We zijn er mee bezig om ook dat probleem voor beide burgemeesters op te lossen. Dat wil niet zeggen dat het meer groen wordt, maar dat de mobiliteit en de doorstroming gemaximaliseerd worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aansluiting van decentrale elektriciteitsproductiesites zoals windturbines en WKK-installaties op het distributienet

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, volgens de Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt haalt Vlaanderen te weinig elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling. Dat lasen we in een nieuwsbrief van de VREG. De elektriciteitsleveranciers in Vlaanderen hebben de doelstelling voor stroom uit WKK slechts voor 55 percent gehaald.

Er zijn nochtans heel wat bedrijven die plannen hebben voor de installatie van een WKK-installatie. De aansluiting op het distributienet voor gas of elektriciteit vormt echter vaak een groot struikelblok, zowel wat betreft kosten als technische mogelijkheden. In het voorliggende ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken, dat we straks bespreken, wordt daarom voorgesteld de kosten voor de aanleg van de leidingen voor zowel gas als elektriciteit over de eerste 1000 meter ten laste te leggen van de distributienetbeheerder. Dit is alvast een eerste stap in de goede richting.

Daarnaast stellen zich op nogal wat plaatsen problemen met de capaciteit van enerzijds de aanlevering van aardgas en anderzijds de aflevering van elektriciteit aan het net. Blijkbaar bezit in verschillende regio's in Vlaanderen het distributienet voor elektriciteit onvoldoende capaciteit om bijkomende elektriciteitsproductie uit WKK, maar ook uit bijvoorbeeld windturbines, aan te sluiten. Bijgevolg komen deze regio's niet in aanmerking voor decentrale elektriciteitsproductie.

Klopt het dat er regio's zijn die niet in aanmerking komen of dreigen te komen voor bijkomende elektriciteitsproductie uit alternatieve energiebronnen? Zijn deze regio's in kaart gebracht, en waar situeren deze zich? Zijn er plannen om in deze regio's de capaciteit uit te

breiden? Zijn deze kosten ten laste van de initiatiefnemers voor nieuwe elektriciteitsproductie of ten laste van de distributienetbeheerders? Binnen welke termijn wordt eventueel in deze uitbreiding voorzien? Hoe ziet de minister de WKK-markt evolueren de komende jaren? Welke bijkomende inspanningen kunnen of zullen geleverd worden om de WKK-doelstellingen te halen?

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, jaren geleden is zowel het transport- als het distributienet uitgebouwd in functie van een zeer sterk gecentraliseerd productiepark. Nu zitten we in een situatie waarin we stilaan de overschakeling maken naar een supergedecentraliseerd productiepark omdat dat de productietechnologie bij uitstek is die gebruikt wordt door de hernieuwbare energiebronnen. Het is dus heel belangrijk dat de overheid in alle mogelijke maatregelen en middelen voorziet om ervoor te zorgen dat die gedecentraliseerde productiemiddelen zich op het net kunnen aansluiten. Dat geldt zowel federaal, wat Elia betreft, voor het transportnet, als voor het distributienet.

Vier of vijf jaar geleden schreeuwde de heer Vande Lanotte van de daken dat de aansluitingskosten voor de windturbineparken op zee gedragen zouden moeten worden door Elia. Jammer genoeg is dat nog altijd niet gerealiseerd, maar dat is de logica zelf. Niet alleen de grote windturbineparken maar ook de mensen die aan zelfproductie doen en een overschot hebben, en de kleinere installaties – vooral WKK-installaties – moeten de mogelijkheid hebben om effectief op het net aan te sluiten zonder dat de kosten daarvoor bij de producenten vallen. Destijds heeft men ook de kerncentrales de kosten niet laten betalen voor de uitbouw van een supergecentraliseerd transport. Dat moet nu ook niet gebeuren. Het zijn wel degelijk de netbeheerders, zowel van het transportnet als van het distributienet, die ervoor moeten zorgen dat de transitie naar gedecentraliseerde energieproductie mogelijk moet zijn.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het is niet zo dat bepaalde regio's niet in aanmerking zouden komen voor bijkomende decentrale productie-installaties. Dergelijke regio's zijn bijgevolg niet in kaart gebracht. Wel zijn de distributienetten in bepaalde landelijke gebieden minder fijnmazig en minder sterk uitgebouwd. In dergelijke gebieden ligt het verbruik van oudsher laag en kunnen zich technische en financiële moeilijkheden voordoen met betrekking tot de inpassing van decentrale productie-eenheden in het distributienet. Ze zijn dus niet uitgesloten, maar de facto is er nog werk aan de winkel.

Nochtans hebben landelijke gebieden een groot potentieel voor de uitbouw van decentrale productie, zoals

WKK-toepassingen in glastuinbouw, mestverwerking en -vergisting enzovoort. Dat is heel belangrijk en de reden van uw vraagstelling. We zien een grote toename van zulke projecten en bijhorende aanvragen met in een aantal landelijke gebieden een sterke concentratie met een aanzienlijke gezamenlijke opwekkingscapaciteit die het lokale verbruik zelfs overstijgt. De opgewekte elektriciteit kan bij wijze van spreken niet meer weg op het lokale distributienet.

Toch is de capaciteit van een distributienet doorgaans niet echt een probleem voor investeringen in decentrale productie. Integendeel: de decentrale of lokale productie verlicht zelfs gedeeltelijk de doorvoer door de netten. Een stijgend lokaal verbruik kan door decentrale productie opgevangen worden, waardoor investeringen in versterkingen kunnen vermeden of uitgesteld worden. Men moet bijgevolg niet echt spreken over het uitbreiden van capaciteit om deze productie op te vangen, maar veeleer over het herzien van de netstructuren om decentrale productie in te passen. Het is dus veeleer een kwestie van het vervangen van meet-, detectie-, controle en schakelapparatuur, dan van het investeren in capaciteitsverhoging. Die bijkomende investeringen hebben wel te maken met capaciteit, maar dat is het echte probleem dat we moeten aanpakken.

Het systeem van warmtekrachtcertificaten voor de aanmoediging van gelijktijdige productie van elektriciteit en warmte door middel van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling, wordt nog maar twee jaar toegepast. Het nieuwe WKK-besluit dateert nog maar van 7 juli 2006. Ook in de eerste jaren na de introductie van het systeem van groenestroomcertificaten voor de aanmoediging van de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, is een schaarste aan certificaten vastgesteld. In tussentijd is er een inhaalbeweging gebeurd, en de decretaal voorgeschreven doelstellingen voor de laatste twee jaar worden gehaald. De problematiek van de aansluiting op het distributienet is in beide gevallen gelijkaardig, en moeilijkheden rond de aansluiting van decentrale productie blijken, behoudens in bijzondere gevallen, geen hinderpaal voor het behalen van de doelstellingen.

Bijkomende maatregelen lijken me alsnog niet aangewezen, tenzij verder in het debat bijkomende harde elementen worden aangereikt. De certificaten dienen immers de meerkost van warmtekrachtkoppeling ten opzichte van grijze stroom- en warmteproductie te dekken.

Mijnheer Glorieux, om tegemoet te komen aan uw vraag, heb ik wel voorgesteld om de afstand op het openbaar domein die op kosten van de netbeheerder moet worden overbrugd, uit te breiden van 400 meter naar 1000 meter. Zo wordt het gebruik van WKK, inzonderheid in de glastuinbouwsector, verder aange-

moedigd. Het voorstel maakt deel uit van het ontwerp van verzameldecreet inzake leefmilieu, energie en openbare werken dat we zo dadelijk zullen bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. In mijn eerste vraag heb ik misschien wat cru gevraagd of bepaalde regio's niet meer in aanmerking komen. Ik bedoel daar niet mee dat er in principe een rood kruis over staat en dat de initiatiefnemers totaal niets meer kunnen ondernemen. In bepaalde regio's worden blijkbaar verschillende initiatieven genomen en daarvan krijgen we signalen dat het net vol zit en er geen extra aansluitingen meer kunnen gebeuren. Er moeten serieuze investeringen gebeuren en de netwerkbeheerders zitten met de handen in het haar en kijken een beetje rond.

Hebben wij er zicht op in welke regio's er al verschillende initiatieven genomen zijn en waar er dus op korte termijn investeringen moeten gebeuren als er nieuwe initiatiefnemers komen opdagen?

Minister Kris Peeters: Wij hebben de laatste weken al enkele intensieve contacten gehad. In de komende weken zullen we die intensieve contacten verderzetten om dat verder uit te klaren. We zijn daar dus mee bezig en ik hoop dat zich dat verder positief ontwikkelt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vergoeding die elektriciteitsleveranciers betalen voor de zogenaamde 'overschotstroom', geproduceerd door zonnepanelen en microwarmtekrachtkoppeling

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, steeds meer mensen denken eraan om zelf hun eigen elektriciteitsleverancier te worden. Een mogelijkheid daarbij is de plaatsing van fotonvoltaïsche cellen – de zonnepanelen – op het dak. Men kan ook investeren in een microwarmtekrachtinstallatie, die zowel warm water als stroom levert.

Die investeringen dragen bij tot een duurzamere energiehuishouding. Ze zorgen voor een vermindering van de CO₂-uitstoot, een daling van de transportverliezen en -kosten, een vergroting van de concurrentie en de competitie in de vrijgemaakte energiemarkt en een grotere leveringszekerheid. Het valt dus te hopen dat we kunnen

evolueren naar een soort decentraal energievoorzieningsmodel, een soort internetsysteem waar vele decentrale producenten en gebruikers kleine overschotjes kunnen op plaatsen of tekorten kunnen afhalen. Dat is een groot verschil met het centralistische model van vandaag, waarbij enkele grote centrales met veel energieverlies en afvalwarmte de stroom produceren en over kilometerslange hoogspanningslijnen tot bij de duizenden afnemers moeten krijgen.

Investeringen ter zake door particulieren worden door de Vlaamse overheid op verschillende manieren succesvol ondersteund. Zo geeft de overheid voor particulieren productiesteun voor elektriciteit uit fotonvoltaïsche cellen en voor stroom uit warmtekrachtkoppeling, via respectievelijk de groenestroom- en de warmtekrachtkoppelingcertificaten. Tot nog toe werd er ook een ecologiepremie toegekend, die een deel van die investeringen dekte. Wat dat laatste betreft, blijkt dat minister Moerman nu een andere benadering voorstaat. Ze werkt daarbij met een soort beurs. Ze trekt wel meer middelen uit om ecologiesteun toe te kennen, maar er is geen gegarandeerde vaste tussenkomst meer voor projecten zoals zonnecellen.

Mijnheer de minister, bij de vastlegging van de nieuwe bodemkoersen voor de groenestroomcertificaten, op basis van de afgeleverde studie door VITO over de onrendabele toppen, moet rekening gehouden worden met het wegvallen van de ecologiepremie. Na een evaluatie van het wegvallen van die vaste premie – een evaluatie die door de Vlaamse Regering is aangekondigd – moet teruggekomen worden op het toekennen van een vaste investeringssteun, zoals UNIZO overigens ook vraagt.

Mijn probleem reikt verder dan dat. Er blijven blijkbaar nog een aantal probleempunten betreffende de ondersteuning van microwarmtekrachtkoppelinginstallaties en zonnecellen. Eigenaars van een decentrale productie-installatie dienen houder te zijn van een leveringsvergunning of moeten een contract met een houder van een leveringsvergunning afsluiten om hun overschotstroom tegen een bepaalde prijs op het net te kunnen plaatsen. In de praktijk komt het afsluiten van een dergelijk contract erop neer dat ze amper geld voor hun overschotstroom ontvangen, omdat het hier vaak gaat om kleine en weinig voorspelbare hoeveelheden stroom. Gezinnen die zonnepanelen op hun dak hebben en overschotstroom produceren en geen contract hebben met de leverancier, moeten in de praktijk hun overschotstroom gratis aan het net schenken.

Ik heb verschillende mails gekregen van gezinnen die zonnepanelen op hun dak hebben geplaatst of willen plaatsen en die het een merkwaardige zaak vinden dat Vlaanderen de aankoop en plaatsing van zonnepanelen tot drie kilowatt-piek subsidieert. Maar met die drie

kilowatt-piek produceer je ongeveer 2.500 à 2.700 kilowattuur per jaar, wat vaak meer is dan het verbruik van een gezin. Vlaanderen subsidieert dus een hoger geïnstalleerd vermogen dan het verbruik van het gezin, met als gevolg dat de overschotstroom die dat gezin produceert, gratis moet worden afgestaan.

– *De heer Carl Decaluwe treedt als waarnemend voorzitter op.*

Ik haal hier een voorbeeld aan dat ik via mail ontvangen heb. Het gaat om iemand die zonnepanelen op zijn dak geïnstalleerd had en vervolgens zijn schoonmoeder wou overtuigen om ook te investeren in zonnepanelen. Hij schrijft: “Mijn schoonmoeder verbruikt ‘maar’ 1.500 kWh per jaar en moet als gevolg daarvan het resterende deel van haar productie gewoon cadeau geven aan het net. Ik was op de hoogte van deze attitude van Luminus” – blijkbaar is Luminus één leverancier die geen tegemoetkoming wil geven voor de extra geproduceerde overschotstroom – “waarbij ik ervan uitging dat vooral de administratieve perikelen hun ertoe aanzetten om die keuze te maken. Terugdraaiende meters zijn immers lastig voor niet-nadenkende computers en resulteren in niet-overdachte facturen. Computers denken dat een meter tot aan het eind is gelopen en dan opnieuw begonnen. Gevolg: een terugdraaiende meter is voor een computer een heel hoog verbruik. Tot daaraan toe, maar nu nemen tot mijn verbazing ook andere leveranciers, zoals Ecopower, dat standpunt in. Uiteraard komt er altijd een technische verklaring, zoals de uitleg dat je dan een producent bent, dat de teller om de vijftien minuten moet worden afgelezen enzovoort enzovoort.”

Mijnheer de minister, kunnen er geen maatregelen getroffen worden om dergelijke gezinnen, die netto soms maar een klein overschot produceren, voor die overschotstroom te vergoeden?

Zelfs als zij worden vergoed via het systeem van de terugdraaiende tellers, is er een probleem. Het technisch reglement van de VREG bepaalt dat het totale verbruik wordt gecompenseerd door de totale productie, maar in de praktijk kan in het geval van een dag- en nachtmeter de te veel geproduceerde stroom overdag niet in mindering worden gebracht van het verbruik 's nachts. Het reglement van de VREG zegt: “Voor productie-installaties met een maximaal vermogen van 10 kilowatt moet op vraag van de distributienetgebruiker en op kosten van de distributienetbeheerder de meetinstallatie zodanig aangepast worden dat de elektrische productie van de installatie die geïnjecteerd wordt op het distributienet in mindering gebracht kan worden van de gemeten afname van de distributienetgebruiker (compensatie van afname en injectie).”

Ik leid daaruit af dat het nachtverbruik gecompenseerd dient te worden met de te veel geproduceerde stroom

overdag. Maar blijkbaar willen leveranciers en netbeheerders geen gevolg geven aan dit reglement. Indien de betrokken particulieren gebruik maken van dag- en nachttarief en overdag meer stroom produceren dan ze verbruiken, kunnen ze dit overschot niet aftrekken van hun verbruik 's nachts. Ze moeten dus een deel van hun stroom gratis afgeven.

Mijnheer de minister, ik vroeg u in het verleden of u bereid bent om een regeling te treffen die het de eigenaars of exploitanten van warmtekrachtkoppelinginstallaties in de toekomst mogelijk maakt zonder leveringsvergunning stroom te leveren. Ik vroeg ook na te gaan of via een openbaredienstverplichting de netbeheerders niet kunnen worden verplicht om de te veel geproduceerde stroom die op het net wordt geïnjecteerd, aan een bepaalde prijs aan te kopen. Men kan bijvoorbeeld denken aan de prijs die zij betalen voor stroom die ze als sociale leverancier leveren aan gedropte klanten. Zo hoeft het ook voor de netbeheerder geen extra kost te betekenen.

U stelde toen dat u aandacht zou besteden aan deze problematiek en regelingen zou treffen voor de nodige stimulering en ondersteuning. In hoeverre hebt u al regelingen getroffen, en gelden deze ook voor elektriciteit geleverd door fotovoltaïsche zonnepanelen?

Zijn er bij de VREG meerdere gevallen bekend waarbij producenten hun te veel geproduceerde stroom overdag niet mogen aftrekken van het nachtverbruik? Deelt u de mening dat artikel 2.4.2 de compensatie van zowel dag- en nachstroom impliceert en geen aanleiding kan zijn om een particulier te laten overschakelen op een enkelvoudig tarief? Hoe kan de toepassing van dit artikel worden gegarandeerd? Heeft de VREG voldoende middelen om de juiste uitvoering van vermeld artikel af te dwingen? Kan voor de netto-overschotstroom van decentrale zonne-installaties een regeling worden getroffen om deze door de netbeheerders te laten aankopen aan een welbepaalde prijs?

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: De heer Martens refereerde aan de recente beslissing van de regering, minister Moerman in het bijzonder, om aan kmo's een andere subsidieregeling toe te kennen via een wedstrijd. Alsof we onze klimaatdoelstellingen nu via wedstrijden gaan bereiken! Maar daarover zal ik minister Moerman zelf interpellieren.

De heer Martens haalde ook aan dat er tot voor kort investeringssteun bestond voor particulieren. Die is nu stopgezet, nadat ze eerst van 50 naar 10 percent was gebracht. In ruil is de waarde van de groenestroomcertificaten opgetrokken. Dat is zeer gunstig, maar kunnen we niet beter kiezen voor een tweesporen-

beleid? Ik bedoel daarmee een evenwicht tussen opgetrokken groenestroomcertificaten en een minimum aan investeringssteun.

Ik heb twee jaar geleden 1,2 kilowatt-piek zonnepanelen op mijn dak gelegd voor een totaalbedrag van 10.000 euro. In die tijd kreeg je 50 percent investeringssteun. De groenestroomcertificaten per 1000 kilowattuur bedragen slechts 150 euro. Dat is ongeveer wat ik op een jaar produceer.

De optrekking is dus positief, maar zullen de hoge investeringskosten geen mensen afschrikken, zelfs als ze weten dat ze in uw systeem meer winst maken over de totale levensduur van de installatie? Je moet het geld wel hebben om het bij het begin op tafel te kunnen leggen. Mensen met een iets lager loon dan een parlements lid moeten ook de mogelijkheid hebben om PV-panelen op hun dak te leggen.

U zult waarschijnlijk antwoorden dat het aantal PV-installaties in de praktijk stijgt en stijgt. Maar is dat dankzij het terugschroeven en uiteindelijk intrekken van de investeringssteun, of ondanks? Installateurs zeggen me dat ik moet zwijgen over de afschaffing, om de mensen niet af te schrikken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Glorieux, de ecologiepremie is een bevoegdheid van mijn collega, minister Moerman. Ik heb begrepen dat u de vraag aan haar zult voorleggen, en dat is gezien de bevoegdheidsverdeling de juiste aanpak. Het is wel zo dat u er volledig naast zit als u stelt dat de 10 percent vandaag niet meer geldt. Dat is volledig onjuist: de particulieren genieten nog steeds van de 10 percent.

De regeling is wel uitdovend. U merkt terecht op dat we het systeem gewijzigd hebben. We richten ons niet langer op investeringen in fotovoltaïsche cellen, maar op de opgewekte energie. We stappen dus af van de subsidie voor de aanschaf.

We hebben het al vaker gehad over de prefinanciering of voorfinanciering. Ik heb daarover al gesprekken gehad met een aantal banken. Ik bekijk verder welke bijkomende maatregelen ter zake genomen kunnen worden. U stelt dat geen berekeningen werden gemaakt, maar zowel kmo's als particulieren berekenen zeer zeker hun voordeel over een bepaalde periode. Ze berekenen hoeveel ze ermee kunnen verdienen. Ik blijf bij mijn stelling dat het investeren in fotovoltaïsche cellen voor een particulier nog beter is dan aan pensioensparen doen. Daarbij geldt het tweesporenbeleid zeker.

De heer Eloi Glorieux: Natuurlijk, dat is zo, maar op de lange termijn. Men moet het geld wel eerst hebben.

Minister Kris Peeters: Men moet aan pensioensparen doen en men moet, als dat aangewezen is, ook investeren in fotovoltaïsche cellen. Nu is het systeem een groot succes, maar toen ik het pas invoerde, had u er ook zware kritiek op. Het zou niet slagen. Nu stelt u dat het succes waarschijnlijk te wijten is aan andere factoren dan aan het subsidiereglement. Dat is een beetje goedkoop. We hebben nu een systeem waardoor de particulieren de stap effectief hebben gezet. Alles kadert natuurlijk ook in een algemene positieve visie op alternatieve energie, die ik alleen maar kan toejuichen. Het systeem, dat we hebben gewijzigd, wordt heel positief onthaald.

In Nijlen heeft een kmo een investering gedaan van 1 miljoen euro. In dat geval zitten we natuurlijk met de ecologiepremie. Ik was toch verrast dat daarvoor bijkomende externe financiering wordt aangeaan. Het project loopt 20 jaar en op 8 à 9 jaar zal de investering terugverdiend zijn. Natuurlijk is er de ecologiepremie van 24 percent en zijn er de eraan verbonden certificaten. En natuurlijk is er nu discussie over hoe de nieuwe aanpak van de ecologiepremie in de praktijk wordt ervaren, maar ik ga er dus van uit dat u daarover verder van gedachten wisselt met mijn collega, mevrouw Moerman.

Mijnheer Martens, vooraleer in detail op uw vragen te antwoorden, wil ik opmerken dat u als senator wellicht beter geplaatst bent dan wie ook, om te weten dat een aantal bevoegdheden, waaronder de tarieven, zich nog altijd op het federaal niveau bevinden. Als u mij daarover vragen stelt, moet ik op mijn beurt vragen stellen, vooralsnog aan federaal minister Verwilghen. Ik kan geen beslissingen nemen inzake federale bevoegdheden. Een aantal elementen die u aanhaalt, betreffen eerder federale bevoegdheden.

Het is juist dat de terugdraaiende teller alleen gebruikt wordt voor productie-installaties met een maximaal vermogen van 10 kilowatt. Het gewijzigd technisch reglement, dat op 4 april 2007 werd bekrachtigd, bevat ter zake geen aanpassingen. Wel heeft de VREG onlangs vastgesteld dat in bepaalde gevallen ook voor grotere productie-installaties een terugdraaiende teller wordt gebruikt.

Het gebruik van een terugdraaiende teller bij al te grote productie-installaties verstoort de elektriciteitsmarkt, want elektriciteitsleveranciers worden door het gebruik van een terugdraaiende teller automatisch gedwongen om het overschot aan groene stroom terug te kopen aan de prijs per kilowattuur waaraan zij zelf hun afnemers factureren. Dit is de prijs van de elektriciteitsproductie zelf, plus onder meer de kosten om het evenwicht tussen productie en verbruik te handhaven, de nettatarieven, de federale bijdrage en de kosten ten gevolge van de groenestroom- en WKK-certificatenverplichting. De

totale prijs per kilowattuur bedraagt voor particuliere stroomverbruikers gebruikelijk het driedubbele van de groothandelprijs van de elektriciteit op bijvoorbeeld elektriciteitsbeurzen.

Het is dus duidelijk dat het gebruik van een terugdraaiende teller een benadeling is voor elektriciteitsleveranciers die stroom leveren aan eigenaars van fotovoltaïsche installaties, of PV-installaties. Op termijn zou dit ertoe kunnen leiden dat eigenaars van zonnepanelen geen elektriciteitsleverancier meer vinden die hen nog als klant wil.

Ik geef dus alleen de elementen die belangrijk zijn om dit debat voort te zetten, of de redenen waarom het een en ander op een bepaalde manier wordt georganiseerd. Enkel in gevallen waar het om kleine groenestroomproducenten gaat en waar de marktverstoring die zij veroorzaken van dezelfde grootteorde is als de kosten en de lasten van de plaatsing en het beheer van de aangepaste meetapparatuur, is het gebruik van een kilowattuurmeting die zowel voor- als achteruit kan draaien, aanvaardbaar.

De VREG zal erop toezien dat dit goed wordt opgevolgd. De middelen die zij daartoe heeft, zijn de aanvraagdossiers voor groenestroomcertificaten voor installaties groter dan 10 kilowatt, inbegrepen het schema met de opstelling van meetapparatuur. In geval van een inbreuk op dit technische reglement kan de VREG de netbeheerder ertoe dwingen deze inbreuk recht te zetten, op straffe van een administratieve boete.

In de situatie waarbij kleine PV-installaties met terugdraaiende tellers worden geïnstalleerd op huizen of vakantiehuisen met een zeer laag jaarlijks dagverbruik, kan de terugdraaiende kilowattuurdagteller in een jaar tijd meer achteruit gedraaid hebben dan vooruit en een jaarverbruik onder nul hebben geregistreerd.

De letterlijke interpretatie van het bewuste artikel in het technisch reglement is inderdaad dat het overschot aan overdag geproduceerde elektriciteit afgetrokken moet kunnen worden van de nachtteller, indien de dagteller al tot nul is teruggedraaid. Met de standaard meetapparatuur is dat technisch echter moeilijk implementeerbaar. Via elektrische signalen in het distributienet wordt of de nacht- of de dagteller in werking gesteld, zodat in normale omstandigheden tijdens de dag de nachtteller gewoonweg niet actief is en dus vooruit noch achteruit draait.

Een oplossing zou erin kunnen bestaan de geïnjecteerde stroom apart te gaan meten, dus niet via een terugdraaiende teller, en om deze gemeten waarde manueel af te trekken van het dagverbruik en, als er eventueel nog overschot is, van het nachtverbruik.

Een alternatief is het plaatsen van een enkeltariefteller. De installatie van de aangepaste meetapparatuur zou in

beide gevallen op verzoek en ten laste van de netgebruiker zijn. In geval van duidelijke onwil van de netbeheerder kan de netgebruiker de situatie aanklagen bij de VREG, die dan de betreffende netbeheerder zal verzoeken om deze situatie recht te zetten, weer op straffe van een geldboete.

Mijnheer Martens, tot op heden zijn er bij de VREG nog maar weinig klachten toegekomen over dit onderwerp. U hebt zelf een aantal e-mails ontvangen, dus ik stel voor dat u die aan ons en aan de VREG overmaakt, die daar dan de nodige gevolgen aan geeft.

U had nog een vraag naar bijkomende steunmaatregelen betreffende een vergoeding voor de in het net geïnjecteerde overschotstroom, tegen een welbepaalde prijs, zowel voor productie-installaties groter dan 10 kilowatt met een aparte injectiemeting, als voor productie-installaties waarbij de totale jaarproductie groter zou zijn dan het jaarlijkse dag- plus nachtverbruik op de site.

Ik denk dat algemeen kan worden gesteld dat de inkomsten voor producenten van groene stroom uit twee delen bestaan: de opbrengsten van groenestroomcertificaten als steunmaatregelen enerzijds en de opbrengsten van de stroom aan marktprijs anderzijds.

De groenestroomcertificaten moeten de producenten van groene stroom toelaten en voldoende motiveren om zonder financieel verlies aan energieproductie te doen. De meerkosten of de minderinkomsten die het gevolg zijn van de duurdere technologie en de minder sterke positie van groenestroomproducenten in de elektriciteitsmarkt moet in eerste instantie gedekt worden door de inkomsten van de groenestroomcertificaten. Ik denk dat, gelet op het grote aantal bijkomende PV-installaties van de voorbije jaren, de groenestroomcertificaten, ook zonder een regeling voor de opkoop van overschotstroom, volstaan.

Mijnheer Martens, u zegt dat, als de ecologiepremie anders wordt georganiseerd, rekening kan worden gehouden met de onrendabele toppen. We zullen dat doen, maar misschien kunnen we daar later nog op terugkomen.

De concrete voorbeelden kunt u, hetzij rechtstreeks, hetzij via mij, aan de VREG overmaken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik wil u danken voor uw antwoord.

Ik denk dat het nuttig en ook nodig is dat we die nieuwe bodemprijzen voor groenestroomcertificaten, in functie van het type technologie en type hernieuwbare

bron, afstemmen op de onrendabele top, dus op wat ze tekortkomen om rendabel te produceren en dat daarbij rekening wordt gehouden met de hervorming van het systeem van ecologiesteun.

Mijnheer de minister, ik denk dat we vrij snel eens werk moeten maken van het aanpassen van die bodemprijzen van groenestroomcertificaten, gelet op de gewijzigde ecologiesteun, maar ook met het oog op de doelstellingen voor groene stroom die we moeten gaan formuleren voor de periode na 2010.

Als we een stabiel investeringsklimaat willen behouden, mogen we niet te veel wijzigingen aanbrengen aan de verschillende steunmaatregelen die er zijn en moeten we dus effectief een bodemprijs van groenestroomcertificaten garanderen die een rendabele investering over een langere periode mogelijk maakt.

Mijnheer de minister, ik weet niet of we, als we openbaredienstverplichtingen zouden opleggen aan een netbeheerder, om overschotstroom, binnen bepaalde perken, aan een bepaalde prijs te vergoeden, onze bevoegdheden te buiten zouden gaan. De bijzondere wet op de hervorming van de instellingen staat ook toe dat een gewest bepaalde prijsmaatregelen afkondigt, onder bepaalde voorwaarden. Het moet nodig zijn om de gewestelijke bevoegdheden invulling te geven, het moet door het parlement decretaal worden vastgelegd, het mag de economische unie op het niveau van het land niet in het gedrang brengen enzovoort.

In andere dossiers hebben we met succes die verschillende voorwaarden kunnen invullen. Ik denk bijvoorbeeld aan het plafonneren van de standaardkost voor de aansluiting op het aardgasdistributienetwerk op 250 euro. Om zeker te zijn, hebben we aan de Raad van State gevraagd of we op basis van dat uitzonderingsartikel van de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen aan prijsbeleid mochten doen. En dat mocht wel degelijk van de Raad van State. Indien we maatregelen zouden invoeren om verder te gaan in het stimuleren van decentrale energieopwekking, wat duidelijk een gewestelijke bevoegdheid is, dan zouden we dat eventueel met succes kunnen volbrengen.

Wanneer we de netbeheerder opleggen om die prijs te vergoeden aan de kost die zij geven aan producenten die voorzien in stroom voor de leveringen als sociale leverancier, dan levert dit ook voor de netbeheerder geen extra kosten op, tenzij eventueel extra administratiekosten.

Mijnheer de minister, wanneer we het technisch reglement van de VREG letterlijk nemen, dan moet het overschot dat overdag wordt geproduceerd, in mindering worden gebracht van het verbruik 's nachts. Dat zegt u, maar u voegt eraan toe dat de standaardapparatuur daar niet voor uitgerust is. In het technisch reglement staat dat de

distributienetbeheerder de meetinstallatie zodanig moet aanpassen dat de elektrische productie van de installatie die geïnjecteerd wordt op het distributienet, in mindering gebracht kan worden van de gemeten afname van de distributienetgebruiker. Op basis van dit technisch reglement moet de netbeheerder de twee opties die u net hebt geschetst, volgen. Ofwel moet naast de verbruiksmeter die er vandaag al staat, een injectiemeter worden geplaatst, zodat de totaal geïnjecteerde stroom in mindering kan worden gebracht van de totale afgenomen stroom die momenteel al wordt gemeten door de dag- en nachtmeter; ofwel moet de dag- en nachtteller vervangen worden door een enkelvoudige teller. Dit technisch reglement is vastgelegd door de VREG. Daarin staat dat op kosten van de distributienetbeheerder de installatie moet worden aangepast.

Ofwel moet het technisch reglement worden aangepast, ofwel moet het technisch reglement worden uitgevoerd. In dat laatste geval moet de netbeheerder de injectiemeter plaatsen of een enkelvoudige meter plaatsen. Een klant iets beloven dat hij in de praktijk niet krijgt, is niet goed voor het investeringsklimaat in dergelijke vormen van decentrale energieopwekking.

Mijnheer de minister, wanneer voor gezinnen met een relatief klein verbruik, voor vakantiewoningen of buitenverblijven, een dergelijke installatie wordt geplaatst, dan is uw vraag of die überhaupt nog een leverancier zullen vinden. Die vraag moet worden opgenomen in de discussie over het ontwerp van decreet over de openbaredienstverplichtingen op de elektriciteits- en gasmarkt. In dat ontwerp van decreet staat dat een netbeheerder een klant kan afsluiten wanneer die binnen de zes maanden geen nieuwe leverancier in het commerciële circuit heeft gevonden. Heel veel mensen die zelf hun stroom of een deel daarvan produceren, kunnen in dat geval terechtkomen. Het zou jammer zijn dat zij finaal zouden worden afgesloten van het net omdat ze hebben geïnvesteerd in decentrale energieopwekking, in eigen productie, maar geen leverancier meer vinden om de kleine, tijdelijke tekorten op te vangen. Die problematiek moet worden behandeld bij de bespreking van het ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Dit is een heel gelukkige trend die in de eerste plaats het gevolg is van het stijgende bewustzijn dat bij de mensen leeft en niet zozeer van het terugschroeven van de investeringssteun.

U zegt dat de 10 percent investeringssteun nog altijd loopt. De praktijk wijst echter uit dat de pot leeg is.

Minister Kris Peeters: Die is intussen aangevuld.

De heer Eloi Glorieux: Dan moet u het Vlaams Energieagentschap daar nog over informeren. Ik heb vandaag

immers een kopie gekregen van de agenda van een gemeenteraad van een Vlaamse gemeente waar in punt 2 geagendeerd staat dat zij hun gemeentelijk reglement voor subsidies voor PV moeten herzien. Het bestaande reglement bepaalt dat zodra particulieren een investeringssteun hebben gekregen van de Vlaamse overheid, zij ook investeringssteun kunnen krijgen van de gemeente. Zij hebben het bericht gekregen van het Vlaams Energieagentschap dat de investeringssteun van de Vlaamse overheid is stopgezet. Tijdens de volgende gemeenteraad zullen zij het reglement wijzigen omdat ze andere criteria moeten hanteren voor de toekenning van steun.

Er moet in de toekomst een dubbele optie komen, enerzijds een wezenlijke investeringssteun en anderzijds de groenestroomcertificaten omdat kapitaalkrachtige mensen het zich kunnen permitteren 10.000 euro of meer te investeren in PV-installaties om die via de opgetrokken groenestroomcertificaten over een aantal jaren dubbel en dik terug te verdienen. Minder kapitaalkrachtige mensen hebben echter ook rechten – en dan heb ik het niet over armen, want die hebben andere prioriteiten. We moeten dan ook proberen zo veel mogelijk mensen in staat te stellen om op korte termijn te investeren in fотовoltaïsche panelen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Ik weet niet van wanneer het gemeentelijke agendapunt dateert. Ik heb de 10 percent investeringssteun laten voortlopen en er bijkomende middelen aan toegewezen om die tien percent aan te houden. De vraag is van wanneer het bericht van het Vlaams Energieagentschap dateert. We zullen dat zeker natrekken.

Mijnheer Martens, wie neemt dat ten laste? Op basis van het technisch reglement moet de netgebruiker die kosten betalen, maar we zullen dat dubbelchecken. Het werd ons zo meegedeeld. Ik denk dat dat naar analogie is van de overgang van de eenvoudige naar de tweevoudige meter.

We hebben gekozen voor een systeem van certificaten. Duitsland heeft voor het feed-in-systeem gekozen. Een tijd geleden heb ik daarover gesproken met de Europese Commissaris voor Energie. Hij is voorstander van het certificatenstelsel omdat dat meer marktconform werkt. Ik kan andere landen, zoals Duitsland niet verplichten om het feed-in-systeem te verlaten en over te stappen op certificaten. Hij zei nadrukkelijk dat we mogelijk die richting verder uitgaan.

We moeten opletten dat we die beide systemen niet in een pot gieten en dan nog eens goed roeren, waardoor we slechte resultaten boeken en er nog meer onduidelijkheid is. De certificaten werken goed, we moeten dat dus voortzetten en opletten dat we beide systemen niet mengen.

Over de bevoegdheden kunnen we wellicht op een ander moment discussiëren. We hebben de bevoegdheid als het gratis is. Als het niet gratis is, is er een probleem van bevoegdheden. Laten we ervan uitgaan dat we dat na 10 juni deftig kunnen regelen. Zo zullen die discussies tot het verleden behoren.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik lees in artikel 2.4.2 uit het technisch reglement: ‘Voor productie-installaties met een maximaal vermogen van 10 kilowatt moet op vraag van de distributienetgebruiker en op kosten van de distributienetbeheerder de meetinstallatie zodanig worden aangepast dat (...)’.

Minister Kris Peeters: Is dat voor installaties onder de 10 kilowatt?

De heer Bart Martens: Inderdaad, en de meeste installaties zijn minder dan 10 kilowatt. Het verwondert me dat u andere gegevens hebt.

Minister Kris Peeters: Ik zal dat eens moeten uitleggen.

De heer Bart Martens: Heb ik u goed begrepen dat, als het de netbeheerder is, hij zal worden aangespoord door de VREG om een injectiemeter te plaatsen of naar een eenvoudige teller over te stappen? Of zal de klanten op een andere manier worden gegeven waar ze wettelijk recht op hebben?

Minister Kris Peeters: Als het vanuit klaarblijkelijke onwil is, krijgt hij een administratieve boete.

Ik zal het nog eens uitleggen. Ik ga ervan uit dat we hetzelfde reglement hebben. Onder de 10 kilowatt is wel een belangrijke nuance. Misschien zit daar de verwarring. Ik zal dat uitzoeken en u het antwoord bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
